

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület.

MEGHIVÓ.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület
f. évi augusztus hó 14-én d. e. 11 óra-
kor Zalaegerszegen saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. tag urak ezennel tiszte-
lettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A gazdaköröknek nyújtandó segélyezések és kölcsönök módozatainak a kiküldött bizottság javaslata alapján való megállapítása.
2. A gazdátársadalmi érdekképviselet szervezésére vonatkozó kérdőpontok tárgyalása.
3. Folyó ügyek, indítványok.

Zalaegerszeg, 1907. évi július hó 9-én.

Sárközy Viktor

g. o. titkár.

Hertelendy Ferenc

g. o. elnök.

Alkotmányos elv.

Minden emberi intézménynek az a közös sorsa, hogy a haladó idő és a változott körülmények folytán veszít egy jelentőségéből mint értékéből. Amint nem lehet megállítani a hőmpolygó áradat hullámait, úgy ragadnak az események is magukkal mindent, amit utjukban találnak s ha mindent megsemmisítőssal nem is fenyegetnek, nyomuk mégis megmarad a hordalékokban. Lekoptatják az egyenetlenségeket, mélyedéseket vájnak s ami valaha az intézményekben legkimagaslóbb, legjellegzetesebb volt, az idővel jelentéktelenné válik.

Igy van az emberiség a kormányzati formákkal is, amelyeknek részletei folyton változnak, átalakulnak, az idők és viszonyok követelményeihez mértén módosulnak, mert az emberi haladás, a társadalmak fejlődése nyugvó pontra nem kerülhet soha. Ahol beáll a teljes egyensúly és nyugalom, ott van az emberiség és a társadalmi lét siringódrének széle.

A haladás iránya a tökéletesedés felé mutat. És vannak eszmék, amelyek az intézmények átalakulása közben sem kophatnak el, mert összefüggésben vannak az emberiség rendeltetésével: a tökéletesedés felé való törekvéssel. Ilyen az emberi szabadság és egyenlőség eszméje is, amely amint kibontakozik a sötétség és barbárság nyomása alól, diadalmasan tör előre és érvényesülésre törekszik a társadalmak és államok berendezkedésében is.

A szabadság eszméjéből sarjadjik ki az államok alkotmányos kormányzása, amelyet ideig óráig homályosíthat csak el a fejlődés előrehaladottabb fokairól való visszaesés, de el nem sikkasztható, el nem pusztítható, amint nem lehet elkobozni az emberiségtől a tudományt, a felvilágosodást, a kultúrát. Mert amint egy igazság az emberiség közös kincsévé vált, az része az emberi léleknek, az öntudatnak, az énnak, amelytől el nem választható.

Az alkotmányosság tehát a szabadság fogalmának része s annak az államok életében való megvalósulása. Az alkotmányosság tökéletesebb kormányzati forma, amely védi az egyének és nemzetek szabadságát; az emberi szabadságot az emberi zsarnokság ellen; a haladást a reakció, a felvilágosodást a sötétség ellen.

Minél régebben vált valamely nép lelkének tulajdonává a szabadság eszménye, annál feltétlenebb az alkotmányos gondolat és szellem uralma, amely előtt meg kell hátrálnia a tökéletlenebb uralmi és kormányzati formákra való törekvésnek.

A modern államok leghatalmasabbja, Anglia, állami életének bámulatos kifejlődését az alkotmányos elv következetes keresztülvételének köszönheti. Az ősi nyomokon járó s kegyelettel tekintett alkotmányosság eredményezte az óriási világbirodalomban a hatalomnak bámulatosan intenzív kiterjesztését.

És ha saját hazánk történetének köny-

vét lapozzuk, lépten nyomon rábukkanunk arra az igazságra, hogy Magyarország mindent alkotmányának köszönhet, amelynek áldott talajában meggyökeresedett a szabadság, jogegyenlőség s a törvénytisztelet. A magyar alkotmány oly bevehetetlen sánc, amely ellen hiába küldték harcba a barbár kegyetlenséget, hiába vették elő a felvilágosodot abszolutizmus mézédés simogatását.

Az alkotmányosság nem vethető össze semmiféle társadalmi intézménnyel. Nem a contrat social gyümölcse, hanem együtt születik a nép lelkével, annak jellemvonását képezi, amely nélkül nem volna az, ami. Az alkotmányosság az alkotmányos nép kiküszöbölhetetlen jelzője, melynek létezésétől függ a nemzet fenállása. Nem oktroyált, nem mesterségesen ráruházott tulajdonság, hanem a nép lelkétől el nem választható nyilvánulása annak az óhajnak, mely szerint kormányoztatni akar.

Magától értetődik, hogy az alkotmányosság ilyen formában csak azoknál a népeknél léphet fel, amelyeknek történelme volt a talaj, amelyből a kiválóság kicsirázott s amelyeknek multja változatos eseményeiből szűrődött le az a gondolkodásmód, mely az alkotmányos elv alkalmazásában nyilvánul.

Az új és mesterségesen csinált alkotmányok, habár a szabadság eszményének szülöttei, képtelenek az alkotmányosság alapgondolatát az állam berendezkedésének egész vonalán valóra váltani, éltető és mozgató erővé tenni. Évszázadok kellenek, amíg kifejeződik az utódok gondolkodásmódjában és életfelfogásában az alkotmányosság.

Ha a természettudományok kifejezésével akarunk élni, átöröklés által oly faji kiválásnak kellett az egyes nemzeteknél történnie, hogy az alkotmányosság saját lényegök kiegészítő része legyen. Így érthető, hogy a faji tulajdonságok hatalmi

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — A forráskezelőség. **Kedvelt borvíz!**

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál Zalaegerszegen.

Mai számunk 12 oldal.

szóval, de még közös elhatározással sem ruházhatók át máról holnapra.

Az alkotmányos életnek lehetnek kóros elváltozásai, lehetnek ferde kinövésai; az alkotmány bizonyos határokkal veheti körül a szabad fejlődést; bizonyos körülmények között még a közóhajjal is ellenkezhettek, de soha sem szolgálhat a nemzet megmontására. Mert alapelve csak olyan lehet, mely a közösség fentartását célozza, törekvései is csak olyan irányuak lehetnek, melyek alapján a nemzet fenállása biztosítható.

Magyarország alkotmánya a magyar nép lelkében él; azt onnan csak úgy lehet kiirtani, ha a hármass bérce hazájából elpusztul minden magyar ember. Álljon a kormány mellett akarmilyen párt, ha igazán magyar szellemű, a magyar alkotmányosság által áthatott lelkű férfiak intézik a haza sorsát, az alkotmány olyan palládium lesz, amelynek megcsorbitása egyenlő volna az öngyilkossággal.

Magyarországon egyedül csak alkotmányos kormányforma lehetséges. Bebizonyította ezt a múlt s ha rákerül a sor, be fogja igazolni a jövő. Hiába hühognak a vészmadarak, hogy a jövőben veszedelmbe kerülhet az alkotmány, amelyre a Lajthán tulról leskelődik a letűnt századok sötét réme: a reakció.

Hiába fenyegetőznek. A lelkünket el nem vehetik. Az űsöktől örökölt szellem a miénk, a mi faji kiválóságunk. Germánok és szlávok, akik évszázadokon keresztül huzzták a zsarnokság igáját, meg nem értik, fel nem fogják, hogy az alkotmányosság nem a látható institúciókon, hanem az alkotmányos elven, a nemzet lelkén nyugszik. Az elvet pedig meggyengíteni nem engedjük soha.

Alkotmányos, szabad nemzet voltunk eddig, az akarunk és fogunk maradni, amíg élünk. Ezt az elvet hangoztatni, az eszményt ápolni kell folytonosan és szünet nélkül, hogy szikla-szilárd maradjon s csorbujjon ki rajta a merényletek minden fegyvere.

Gazdasági tudósítások.

Aratás előtt majdnem hétről hétre megjelenik a hivatalos tudósítás a vetések állásáról, a termés kilátásokról; aratás után pedig a gazdasági év eredményéről. A hivatalos színezetű tudósításokat a földművelési miniszterium adja ki, ez pedig a gazdasági tudósítók jelentéseiből szerzi az információt. Tehát megbízható, szavahihető uri emberek mondják el, hogy milyen a vetés s hogyan fizetett a gabona.

És mégsem fogadjuk kételkedés nélkül ezeket az információkat. A kételkedés befészkelte magát a gazdasági tudósításokkal szemben az egész gazdasági organizmusba; ép úgy az agrár, mint a merkantil körökbe. Ugy szólván senki sem hisz abban a jelentésben, amelyet a földművelési miniszterium készített nehéz munka árán, a gazdasági tudósításokból. A statisztikai adatgyűjtésnek egyáltalában nem tulajdonítanak nálunk fontosságot és nem is sokan adnak a számoknak hitelt.

Nem hinnénk, hogy a kételkedésnek meg van a jogosultsága, de a magyarázatát nem nehéz megtalálni.

A gazdasági tudósításoknak az a céljuk, hogy a mezőgazdaságról lehetőleg minden időben hí képet adjanak az országnak. Mert nagyon fontos, hogy az év minden időszakában megismerhassa mindenki a maga mérlegét, amely csak valószínűségeken épül ugyan fel, de ennek mégis irányítania kell úgy az egyesek, mint az összeség gazdasági tevékenységét.

Az a panasz, hogy a mi gazdasági tudósításaink nem befolyásolják, nem irányítják eléggé a gazdasági életet. A tudósításokból elkészített jelentések alig változtatnak azokon a konjunkturákon, amelyeket az érdekeltek mesterséges eszközökkel teremtenek. Pedig éppen a mesterséges módon felidézett konjunkturák megelőzésére vagy megsemmisítésére kellene a megbízható információknak törni.

Kellene. De hiába — hogy magyarul beszéljünk — a gazdasági tudósításokra senki sem ad. Ugy mondják, szomorú tapasztalatok idézték elő ezt az eredményt, hogy az állam hivatalos információja elveszítette a hitelét. Mert elveszítette ugyannyira, hogy szinte ügyet se vet rá a gazdasági világ. Már azt sem kutatja: miként lehetne a bajon segíteni. Mivel pedig információkra nagy szükség van, az állam közgei helyett más mindenféle magántudósításokra hallgat.

Hol a baj? ez a kérdés. Talán megbízhatatlanok az egyes tudósítások? Vagy nem adhat hí képet már keletkezésének technikája miatt az egyes tudósításokból készített jelentés? Vagy túlságosan gyanakodó természetű olvassák a jelentéseket? Igent sem mondhatnánk mindegyik kérdésre, de valami határozott nemet sem. Mivel pedig nemcsak a bajra akarnánk rámutatni, hanem medicinát is keresünk, nézzük sorjába a kérdéseket, amelyeket a helyzet felvet?

A gazdasági tudósítói teendő nem jár honoráriummal. A tudósító állása tiszteletbeli állás. De ez a tiszteletbeli állás éppen elég munkával jár. Már most elképzelhető e, hogy a gazdasági tudósító tisztsege miatt elhanyagolja saját gazdaságát, vagy gazdatiszti egyéb teendőit? Nem. De megfordítva már nem ilyen lehetetlen a dolog. Ime, a megbízhatatlanság egyik magyarázata. A merkantil körök még sok egyéb okát is adják a megbízhatatlanságnak. Ha részleteikben tévesek is ezek a magyarázatok, az kéri belőlük, hogy a gazdasági tudósítóknak olyan fegyver van a kezükben, amelyet mindig a maguk és gazdatisztaiknak javára használhatnak fel.

Azt mondják a börzén, hogy a gazdasági tudósítóknak, akik rendszeresen gazdák, érdekükben áll, hogy a gabonaárak minél magasabbak legyenek. És a maga kis erejével igyekszik is mindegyik, hogy tegyen, amit tehet ennek az óhajtságnak diadalra juttatása érdekében. Szóval olyan tudósításokat küldenek a miniszteriumba, amelyek az árakulást a gazda előnyére befolyásolják, ha t. i. egyáltalában bejárászanának az árakulásba.

Az egyik fél panaszának ez a summája. A gazdák pedig azt mondják, hogy a sok tudósításból, amelyekből a nagy jelentés készül, elmosódnak a fontos részletek. A bizalom hiánya tehát

megvan minden vonalon. És az állam nagy informatív munkája nem informál, csak éppen azoknak a fejét fájditja meg, akik a sok apró jelentést egységessé szürik össze. Pedig — elméleti és gyakorlati igazság — föltötte fontos cél szolgálásban állanak a gazdasági tudósítások, amelyek nálunk a fontos célt éppenséggel nem szolgálják.

Tejvizsgálat.

A városi hatóságok az 1895. évi XLVI. te. rendelkezéseinek értelmében a városi piacokon időről-időre a tejvizsgálatokat foganatosítják.

Közegészségügyi szempontból ezen eljárás szükségesnek s úgy a termelő mint a fogyasztó érdekében állónak jelezhető.

A fogyasztó érdeke megkívánja, hogy pénzért megfelelő ellenértéket, vagyis tiszta, hamisítatlan árut kapjon.

A termelő érdeke, hogy az általa forgalomba hozott termékek olyan alakban kerüljenek a fogyasztó közönséghez, miként az tényleg előállítva, termelve lett.

Sajnos ez utóbbi körülmény nem mindig áll, amennyiben különösen a tej és tejtermékek a termelők lelkiismeretlen alkalmazottainak eljárása következtében gyakran hamisított állapotban jutnak a fogyasztó közönséghez.

Módom és alkalmam volt tapasztalni, hogy a törvény rendelkezéseinek hiányos betartása következtében, a tejszállító cselédek a gazdaságból a városba fuvarozott tejet meghamisíthatják — megvizezhetik — s ezáltal, a gazda tudtán és beleegyezésén kívül, maguknak jogosulatlan hasznot szereznek.

Nem egyszer láthatjuk, hogy a földbirtokosok tejszállító cselédei az eladásra szánt tejet az utóan manipulálják, amíg közegészségügyi szempontból is káros, hozzákeveredhetvén a tejhez mindenféle oda nem tartozó idegen alkatrészt.

Hogy a hatóságok a tej és tejtermékek vizsgálatát fokozottabb éberséggel hajtsák végre, a közérdek s közegészség szempontjából csak elismerésre méltó. A hatóságok által a mai módszer szerint teljesített tejvizsgálatok azonban nem felelnek meg a kívánalomnak.

Ugyanis a hatóságok és eljáró közegek, kik a vizsgálatok teljesítésére hivatottak, nem bírnak a kellő szakértelemmel s nem állanak rendelkezésükre a szükséges eszközök, hogy a tejvizsgálatot megbízhatóan teljesíthessék.

Az eljárás, a melyet tejvizsgálatoknál a hatóságok alkalmaznak, rendszerint abban áll, hogy areometrikus módon a tej fajsúlyát megállapítják és ebből következtetnek a tej hamisított vagy hamisítatlan voltára.

Normális körülmények között a tejvizsgálat ezen gyakorlati módja a kívánalomnak megfelel, de nem felel meg a tejhamisítás eseteiben, pedig a vizsgálat éppen azt célozza, hogy a tejhamisítások meggátoltassanak és a hamisítók a törvény értelmében megbüntethetessenek.

Haszonlesésből a tejet sokféleképp hamisítják. Leggyakoribb hamisítása a lefőlés s a vízzel való hígítás. Kis mértékben üzve ez még nem éppen káros, mert a tej élvezetét veszélyessé nem teszi (kivéven mikor a tejesek az ut árkából meritik a hamisításra szolgáló vizet). De már káros, sőt a csecsemőkre veszélyessé válhatik az olyan tej, melybe a vízzel hígítás elpároltása céljából lisztet, keményítőt, szappanhapot, cukrot, fejtérjét, eldörzsölt agyvelőt stb. kevernek.

Fentiek felsorolását azért tartotiam szükségesnek, mert ezzel mintegy igazolni akartam, hogy a vizezéssel hamisított tej fajsúlyát idegen anyagok hozzákeverésével ismét az eredeti állapotba lehet helyezni s így az areometrikus tejvizsgálatok eredményét meghusítani.

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszezen, az Arany Bányá atellenében

A legolcsóbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitünőnek bevált **Gentry kávé-keverék** kilója 3 korona 20 fillér.

Ritkábban az is előfordulhat, hogy az olyan tej, mely eredetileg 1.014 fajsullal bírt, 15% viz hozzákeverése után nem süllyed 1.028-ra, vagyis a normálisról az alacsonyabbra.

A vizezett tej megvizsgálására a lactodensiméter kitűnőnek bizonyult, de nehezebb a hamisítást megállapítani, ha ez lefőlézés által történik, mert tudjuk ugyan, hogy a lefőlézett tej fajsulya 1.032—1.0348 között váltakozik, de csak részben lefőlézett, tehát hamisítás céljából lefőlézett tej fajsulya ettől csak 1—2 foknyi eltérést mutat.

A fajsuly mérővel eszközölt vizsgálat alapján csak akkor állapítjuk meg a főlözést, ha a tej fajsulya 1.034-nél nagyobb, amit már szabad szemmel is észrevehetünk.

Kisebbszámú lefőlözés a fajsulymérővel meg nem állapítható. Ha p. o. egy 1.031 fajsulyú tejből egy % zsírt főlözünk s ezután egy % vizet hozzáöntünk, akkor a fajsulymérő az eredeti fajsulyt vagyis 1.031 fogja mutatni.

Ilyenmódon a kétszeres hamisítás sem állapítható meg az areometrikus készülékkel s ezért szükséges, hogy a tejvizsgálatok más alapon, vagyis a zsír meghatározás alapján eszközöltessenek.

A tejnek minden alkotórészét hamisítani lehet, de ezek hamisítása közül a zsírtartalomé a legnehezebb s annyira költséges, hogy az magát ki nem fizeti.

Eltekintve attól, hogy az areometrikus vizsgálati módszerek csak bizonyos hőfok mellett eszközölhetők kellő pontossággal, már fentiek alapján is, a mostani vizsgálati módszert elégtelennek kell nyilvánítanom, annyival is inkább, mert ezzel csak a durva hamisítások leplezhetőek le, míg a körmönfont hamisítók ép bőrrel menekülnek.

A vizsgálati eszközök féleségéről megemlékezve úgy a Quevenne, Dörfel, Müller, de Laval, Lindström, Babeock, mint a Thörner-féle különböző szerkezetű tejvizsgálókat megbízhatatlannak kell tekinteni.

Miután az 1895. évi XLVI-ik tc. elrendeli, hogy az ellenőrzési szemlékhez fontosabb esetekben az illetékes vizsgáló állomás kivánságára a közigazgatási hatóság szemlélet tartani s mintát venni köteles, ez okból, mivel Zalamegyében a zalavármegyei tejszövetkezetek szövetségénél állami szakközeg díjtalanul áll rendelkezésre, kívánatos volna, ha a hatóságok a tejvizsgálatoknál azt igénybe vennék.

Tekintettel arra, miszerint nemcsak a tej, de a tejtermékek is nagymérvű hamisításnak vannak alávétve, melyeknél a hamisítás megállapítása avatatlanoknak még nagyobb nehézségbe ütközik, méltán elvárhatja a közönség, hogy a hatóságok ama jámbor óhajátunkat, hogy az ellenőrző vizsgálatoknál az állami szakközvegeket igénybe vegyék, teljesíteni fogják.

—k—

A kőművesek sztrájkjához.

Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy Morandini Tamás zalaegerszegi építész összes munkásai sztrájkba állottak, mert értesülésünk szerint — a munkaadó egy épületnél 5—6 munkását beszélgetve találta s rájuk szólt, hogy ne lopják a napot. Erre a munkások beszüntették a munkát s Morandini Tamástól oly értelmű nyilatkozat aláírását követelték, hogy szavait visszavonja. Az építész azonban ezt megtagadta s munkásait elbocsátotta.

Igy szólt lényegében a mi híradásunk.

Mult héten több kőműves munkás aláírásával »cáfolat« című nyilatkozatot kaptunk, amely a következőket mondja:

A »Zalamegye« július 14-iki számában az a hír jelent meg, hogy a zalaegerszegi kőművesek sztrájkjára az adott okot, miszerint Morandini Tamás építész a Deutsch-féle háznál több munkását beszélgetve találta s ezekre rászólt, hogy ne

lopják a napot. Ez nem igaz, mert Morandini azt mondta, hogy ne raboljuk e pénzt az ő zsebéből, mert ő nem úgy lopja, mint mi lopjuk tőle. A kőművesek ezt zokon vették s egyhangulag elhatározták, hogy a munkát abban hagyják mindaddig, amíg Morandini építész vissza nem vonja a szavát, mert mi nem vagyunk rablók. Az építész erre azt mondta, hogy a szavát vissza nem szívja; ha nem tetszik, takarodjunk a munkától. Ez Morandininak előre megfontolt szándéka volt, mert a Népszava június 11-iki 164 számában megjelent, hogy a zalaegerszegi kőművesek sehol munkába nem állíthatók, tehát ő rendezte a kizárást, nem pedig mi. Amit pedig rólunk a lapba tettek, háromszoros hazugság. — Zalaegerszeg, 1907 július 25-én. — Lang Rudi, Verrasztó Ferenc, Lajer Ferenc, Kis János, Néner Ferenc, Mórioz György, Kovács Ferenc.

A nyilatkozatra csak azt jegyezzük meg, hogy lényegében a mi hírünk sem mondott egyebet, mint amit a cáfolat állít. A sztrájk még mindig tart. Eldöntetlen perőről van szó a munkaadók és a munkások között, tehát abba bele nem szólunk. De egy kis kommentárt mégis fűzünk az esethez és pedig a munkások érdekében. Mert az a meggyőződésünk, hogy ezzel a sztrájjal is csak ők veszítenek. Elveszítenek egy két hetet a legdrágább munkaidőből. S ki pótolja azt?

Szép dolog a szolidaritás, de mindig nem indokolt. Ha a munkaadó megsértette egyik-másik munkását — volt-e rá oka, vagy nem, azt most nem kutatjuk — alapos okot képezhet-e ez arra, hogy 50—60 ember elveszítse a keresetét? A megsértettek kereshetik az igazságukat más úton is. Van törvény, amely mindenkiket egyformán védelmez.

A magyarországi munkásmozgalmak külföldi példák nyomán keletkeztek. De mondhatjuk, hogy a külföldi munkások kikacagják azt a sztrájk mániát, amely nálunk uralkodik. A nagy iparúzó országokban könnyelműen, holmi apróeseprő sérelem és érzékenykedés miatt nem dobják el azonnal a szerszámot. A lehető legalaposabb megfontolás, alkudozás és tanácskozás után határozzák el magukat a munkások utolsó eszköz igénybevételére. Nálunk azonban egy kettőre megragadják az utolsó eszközt, mintha valami jelentéktelen dolgokról volna szó. Egymást érik a sztrájkok, amelyeknek kevés értelmük van, úgy hogy az ember elszörnyűködik afölött, hogy haszontalanságok miatt két kezük munkájából élő emberek hogyan számhatják el magukat a munka beszüntetésére.

Nem tartozunk azok közé, akik a munkás önértetét is alá akarják rendelni a munkaadónak s akik azt hiszik, hogy a napszámba a becsület is bele van alkudva. Védje a munkás az önértetét, de ne a kenyerével. És viszont a munkaadótól sem lehet követelni, hogy érdekeinek sérelme felett fel ne háborodjék s feltétlenül alárendelje magát a szervezetek akaratának.

Lehet vitatkozni afelett: jogos eszköz, vagy terrorizmus-e a sztrájk. Ezt azonban hagyjuk másokra. Most csak egy nem vitatott igazságot vetünk papírra. Lassaletól kezdve minden munkás vezér elismeri, hogy a sztrájk — természetesen mindig a munkások szempontjából szólva — csak akkor lehet indokolt és józan mozgalom, ha arra alapos ok s a sikerre kilátás van.

Magukra a munkásokra bizzuk annak az eldöntését, hogy van-e a mostani sztrájkra alapos okuk és lehet-e a sikerre kilátásuk? Legalább is olyan sikerre, aminőt reméltek? Avagy nem sült-e el fordítva a fegyver s amikor önértetüket akarták védeni, nem kell-e esetleg megalázkodva bocsánatot és munkát kérni?

Bizony sokszor elhangzott már a parlamentben is, másutt is olyanforma vád, hogy a köztisztviselők nem dolgoznak, nem fogják fel komolyan a hivatásukat, csak az uri módot és hanyélest keresik. Volt-e igazság a vádban, vagy nem, az szintén nem tartozik ide. Azonban a zala-

egerszegi kőműves munkások logikája szerint ott kellett volna hagyni az összes tisztviselőknél a kenyerüket, mert egy hónapja megsértette az önértetüket.

Ilyen esetben józan fővel csak az az álláspont lehet helyes: akinek nem inge, ne vegye magára.

Az indokolatlan és könnyelmű sztrájkok a munkásokon boszulják meg magukat. Legelső sorban ugyyszólván kényszerítik a munkaadókat a szervezkedésre és megtorlása s miután a munkabeszüntetések rendes következménye a drágaság, a társadalmat az önvédelemre, a fogyasztás korlátozására ösztönzik s így válságba sodródhatnak egyes iparágak.

Közeli példákat hozunk fel. Zalaegerszegen már szervezkedtek az építőiparosok; Nagykanizsán e hó 14-én alakult meg s felveszi a harcot teljes erővel. Kaposvárott már nagy sikereket ért el a munkaadók szervezkedése s a munkások kénytelenek voltak magukat megadni, mert a mozgalom nem volt időszzerű és méltányos.

A társadalom pedig úgy védekezik, hogy szükségletét a legkisebbre szorítja s igényeit mérsékeli. Zalaegerszegen például ez évben alig adtak ki néhány építési engedélyt s a legtöbb házi gazda annyira fél a drágaságtól s a nagyon divatos amerikaiástól, hogy még a javítástól is elzárkózik. Lassanként az lesz a jelszó: csak annyit csináltatni, amennyit feltétlenül kell. Inkább lemondanak az emberek a fényüzésről és a kényelemről.

Igy keletkezik a pangás, azután a válság, amikor se a munkaadó se a munkás nem keres és szenved az egész társadalom. Hiába való a magas munkabér, ha nincs munkaalkalom s ha magasabb bér mellett csak felényi ember kap munkát mint előbb.

Vegyék ezeket a sorokat a munkások, úgy ahogy mi értelmezzük: jóindulattal. Ez a lap elvi ellenfele a szociáldemokráciának és terrorisztikus eszközeinek. De senki sem foghatja rá, hogy ellensége a magyar munkásnak és a jogos szociális törekvéseknek.

Fájdalommal látjuk ma is, hogy sok munkás tétlenül tölti a drága időt s ebben a sivár esztendőben, amikor ugyanis inség fonyog bennünket, nem keres.

Meg kell találni a kiegyentítés módját. Meg kell keresni az alkalmas közvetítőt, mert ez az örökös visszavonás nem vezet jóra.

Mi nem nyujthatunk mást, mint intő szót, igaz jóakarattal. Aki maga alatt vágja a fát, lezuhan. Csak az tudja a fa tetejét elérni, aki ágról-ágra lép. Mert hogy az ember repülni nem tud s a gazdasági élet nem türi és megboszulja az ugrásokat és erőszakot.

Hivatalos rovat.

Zalaegerszeg város tanácsa felhívja az ebtulajdonosokat, hogy birtokukban lévő ebeket 8 nap alatt a rendőrkapitányi hivatalnál bejelentésként, esetleg az adatokat az összeírásra kiküldött rendőrbiztosnak bemondják.

Zalaegerszegen, 1907 július 19-én.

Németh h. polgármester.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A cs. és kir. 5. hadtest pozsonyi hadbiztosága pályázatot hirdet a Sopron, Szombathely, Kőszeg, Nagykanizsa és Kismarton állomásokon elhelyezett cs. és kir. katonai csapatok és intézetek részére 1907. évi szeptember hó 1-től 1908. évi augusztus hó 31-ikéig terjedő idő alatt szükséges széna, szalma, tüzifa és kőszén szállítására. Az ajánlatok legkésőbb 1907. évi július hó 29-ikén délelőtt 10 óráig nyújtandók be a soproni cs. és kir. katonai élelmezési rakárnál.

A
sósokuti
(Vasmegeye.)

VITA

FORRÁS természetes alkalikus carbon-natron hazai gyógy ásványviz. Leghírnevebb orvos-professoraink szenzációs gyógyeredményeket érnek el vele minden hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknek. A legakutabb gyomor bajokkal is biztos eredménnyel használható.

Főlséges és speciális gyógyszer gyomorégés ellen. Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Kapható Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos cégnél.

A részletes hirdetés és a szállítási feltételeket tartalmazó füzet kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető.

Sopron, 1907. évi július hó 11-ikén.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

A nagykanizsai függetlenségi párt alakuló gyűlése. A nagykanizsai függetlenségi és 48-as párt előkészítő bizottsága az alakuló közgyűlést július 21-én délelőtt 10 órára tűzte ki az Erzsébet királyné térré. A gyűlésen megjelennek a vármegye függetlenségi pártjának vezető férfiai. A mozgalom élén Nagykanizsa város társadalmának előkelőségei s régi oszlopos függetlenségi párti polgárai állanak.

Egyházmegyei hír. Wolper Pál zalaegerszegi segédlelkész a szombathelyi megyés püspök Alsólendvára disponálta adminisztrátornak, a beteg Kiss Pál esperes plébános mellé, a lelki és anyagi teendők ellátására. A rokonszenves, derék pap, akit érényei, mintaszere élete, kiváló egyéni tulajdonságai folytán megtanultunk tisztelni és becsülni, múlt héten foglalta el új helyét. Zalaegerszeg város társadalmának nagybecsülése kíséri új otthonába. — Wolper Pál helyére Klaffl Mihály segédlelkész jön Körmenről.

Birói kinevezés. A király Sámuel Ottó nagykanizsai törvényszéki jegyzőt a csáktornyai járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminisztérium Schlezinger Mór alsólendvai adótitkárát a galántai adóhivatalhoz adóhivatali segédgé, helyébe Alsólendvára Schmid Arnold zombolyai adóhivatali gyakornokot nevezte ki. — A közoktatási miniszter Plánder János hódmezővásárhelyi állami polgári iskolai rendes tanárt az alsólendvai állami polgári iskolához helyezte át.

A kerületi iparkamara elnökének lemondása. — Ismeretes az a mozgalom, a melyet a soproni iparosok egy része Zsombor Géza iparkamarai elnök ellen indított. Céljuk az volt, hogy Zsombort eltávolítsák az elnöki székéből, amelynek betöltésére — szerintük — érdemtelenné tette magát. A mozgalom Sopronban és vidékén nagy hűvel folyt Zsombor ellen, aki a maga részéről sem maradt tétlenül. Mindkét fél erősen küzdött egymás ellen s a vidéki iparosokat is belevonták az elkeseredett harcba. Zsombor a múlt vasárnap Nagykanizsán is járt, hogy a közvéleményt a maga részére nyerve meg. Tudta, hogy bizalmatlanságot akarnak neki szavaztatni. Ennek óhajtott elejét venni. De hiába. E hó 16-án megtartott közgyűlésen a bizalmatlansági szavazat tárgyalás alá került, amit csak úgy tudott Zsombor elhárítani, hogy beadta elnöki állásáról való lemondását. A lemondás tárgyalása közben nézeteltérések merültek föl. Zsombornak akkora pártja volt jelen a közgyűlésen, hogy egyszerűen nem lehetett tudomásul venni, hanem szavazás alá bocsátották. És a jelen volt tagok egyenlő szavazata mellett az elnök szavazatával úgy döntött el, hogy a közgyűlés Zsombor lemondását elfogadta. Érdekes, hogy Zsombor annak idején egy szavazat többséggel került az iparkamara elnöki székébe és egy szavazattal került ornan ki.

Emléket a csobánczi hősöknek. A Balatoni Szövetség igazgató választmánya Dr Óvári Ferenc orsz. képviselő indítványára elhatározta, hogy a csobánczi hősöknek bazalt emléket állít. — Majdnem feledésbe ment annak a hősiesség küzdelme az emléke, amellyel egy maroknyi kuruc csapat véres fível verte el Csobáncz vára alól az ostromló császári csapatot. Rabutin császári vezér seregei dulták a Dunántúlt, amelynek népe és nemessége Rákóczi Ferenc híve volt. A nemesség védett helyeket keresett magának, hogy a császáriak boszujától meneküljön. Így télt meg Csobáncz vára is menekülőkkel. Többnyire asszonyok és gyermekek voltak. Fegyverviselő férfi alig volt több harmincnél. 1707. február 24-én Rabutin egy csapatot küldött Tapolczáról, hogy dúlják fel a bagoly fészket. A császáriak meg is jelentek a vár alatt s azt hitték, hogy a kapukat egy szóra felnyitja a megrémült őrség. Azonban nem ez történt. Férfi és asszony népfegyverrel fogadta a támadókat. Akinek puskája nem jutott, az kődarabokkal és legurított gerendákkal harcolt. Két-három német halt meg az ostrom alatt s maga a vezető tiszt is ott maradt a sáncban halva. Az ostromló sereg megfutamodott. —

A Balatoni Szövetség felkeresi a hazafias emlékek által megszentelt helyeket s mozgalmat indít azok megjelölése iránt. Csobáncz várának omladékainál emelendő emlékre 100 koronát szavazott meg, átkérte a veszprémiiek által erre a célra gyűjtött 200 koronát s ezen összeg áttételével megkeresi Zalavármegye közönségét, hogy az indítványt tegye magáévá, alakítson bizottságot s emeltesse emléket a csobánczi hősöknek.

Városi közgyűlés. Városunk képviselőtestülete folyó hó 16-án délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal következő tárgyak kerültek elintézés alá: Horvát Ferenc és neje Bicsák Teréz, Németh József és neje Bicsák Rozi, Simon István s neje Sabján Anna, Gelencsér József s neje Berta Anna és Czebe Károly zalaegerszegi lakosokkal, házhely és egyéb ingatlanra kötött adásvételi szerződések jóváhagyatása s azoknak törvényhatósági jóváhagyás alá leendő fölterjesztése határozattal el. Hasonlóképpen jóváhagyatott a helybeli római katolikus plébánia s a város között a zalaegerszegi 350 számú hitel telekjegyzőkönyvben A + 2746, 2862 hrsz s 5633 s 5434 kataszteri számú ingatlanokra kötött csereszerződés. Jóváhagyatott az ujonan épülő polgári leányiskola telkének kibővítéséhez Hány Károly és nejétől, valamint Török György és nejétől vásárolt ingatlanokra vonatkozólag kötött adásvételi szerződés. Az izz. temető felé vezető ut szabályozása folytán történt ingatlan cserék tárgyalására a közgyűlés újabb 30 napi határidőt tűzött ki. Fürst Sándor és D. Horváth Győző kérelme folytán az utcavonal megállapítása elrendeltetett. Az országos vásártérhez Faragó Bélától vásárolt s a 2988 számú telekjegyzőkönyvbe felvett ingatlan részlet megszerzésére kötött csereszerződés jóváhagyatott. Schill Imre kántortanítónak újabban beadott kérvényére, megromlott egészségi állapotának helyreállítása végett két havi szabadságidő engedélyeztetett. Kozáry Lajosnétól a vásártérhez kisajátított ingatlanon levő s birói eljárás folyamán meg nem becsült tartozékok kártalanítási árára nézve azt mondta ki a közgyűlés, hogy Kozáry Lajosnénak 250 koronát felajánl, s a mennyiben nevezett ezen kártalanítási összeggel meg nem elégednek, vélt jogát birói uton érvényesítse. Az 1908. évi városi közmunka összeírására a közgyűlés Horvát Károly kultúrásost és Puer István városi képviselőt küldte ki. De Sorgó Antal helybeli kereskedő külföldi honos kérelmére a város kötelekbe leendő felvételét engedélyezte a közgyűlés. Végül tárgyalatott Parkas János s Horvát Mária illetősége. Előbbi kérelmével elutasítottatott, utóbbi azonban, mint idevaló illetőségű elfogadtatott.

Jubileum. Lohonya Elek sümegmihályfai jegyző működésének 25 éves fordulóját a sümegi járási jegyzők egylete megünnepelte. Az évforduló alkalmával közgyűlést tartottak, amelyen a jubileum iránt táplált szeretőknek adtak kifejezést s emlékül egy ezüst tollat nyújtottak át neki.

A Balaton partiról. Az egész parton kevesebb a fürdővendég mint tavaly, ami főleg a rossz időjárásnak tulajdonítható, de összefügg a vendégek elmaradása az általános drágasággal is. Különösen néhány kisebb fürdőhelyen panaszok vannak a türelmetlen helyzet miatt. Másod és harmadrendű élelmiszert oly áron kell megfizetni, mint a Rivierán. A hus, baromfi, tojás és tejtermékek ára hallatlanul magas. Valóságos uzsorát üznek a fürdővendégek erszényére spekulálók az élelmiszereket. A nagyobb fürdőhelyeken türelmetlenebb a helyzet, mint az apró falvakban, amelyeket épen azért keresnek fel a vendégek, mert olcsóbb nyaralást keresnek. Turista járásról alig van szó; külföldiek nagyon gyéren láthatók. A fejlődő Balatonkultusz ezidén mirtha visszaesett volna. Vagy talán később fog az ideny kulminálni, a szokatlan időjárás miatt.

Anna bál. Balatonfüreden a hagyományos Anna bál augusztus 3-án lesz. A jövedelmet a Csány szobor alapra fordítják.

A balatonparti vasút építésének előmunkálatai megindultak. Az építési iroda Balatonfüreden van s Babócsay és Bogdán építési vállalkozók a kisajátítási munkálatokkal kapcsolatos összes jogi teendők ellátásával Dr Weil Ede enyingi ügyvédet bízták meg a megbízatást az illetékes közigazgatási hatóságoknak bejelentették.

Helyreigazítás. Önkéntes tűzoltó egyesületünk nyári mulatságáról múlt heti számunkban irt tudósításból tévedésből kimaradt, hogy Stefanecz

József főparancsnok is 20 éves szolgálati érdemmel lett földiszítve. Ezen tévedést annál szívesebben pótoljuk, mert tudvalevőleg Stefanecz József nemcsak az egyesületben elfoglalt rangjánál, hanem tűzoltói képzettségénél és agilitásánál fogva a leghasznosabb tagja az együletnek s a szolgálati érdemmel való feldiszítésre méltán rászolgált.

A hódmezővásárhelyi dalárda Keszthelyen. A múlt héten a hódmezővásárhelyi dalárda Dunántúli körútjában Keszthelyre érkezett. A dalárdában Hódmező-Vásárhely társadalmának legelőkelőbb férfiai vannak s művészi nivó tekintetében a nagy alföldi város dalosai kiállják a versenyt az ország legelső dalárdáival. A vendégeket Keszthelyen magyaros vendégszeretettel fogadták. Kiment elébük a vasutra a keszthelyi iparosok dalköre s nagy közönség gyűlt össze a vasuti állomáson. A hangverseny a Hullám szállodában volt. A rossz idő miatt nem nagy közönség hallgatta a gyönyörű énekszámokat. A hódmezővásárhelyiek remekül énekeltek. A hanganyag ritkítja a pártját s az előadásban meglátszik a gondos betanulás és hosszú gyakorlat. A keszthelyiek lelkesen ünnepelték vendégeiket.

Gyakorlatok után. A zalaegerszegi honvédszázár osztály tegnap tért vissza a Nagykanizsa környékén tartott ezredgyakorlatokról. A huszárokon nyoma sem volt a fáradságnak. Délcegen, jókedvűen jöttek vissza.

Megszűnik az iparos vendéglő. Az italmérések számának országsszerte tervbe vett apasztásával a zalaegerszegi ipartestület által fenntartott iparoszálló vendéglőt is megszünteti a pénzügyi hatóság. Eddig a városba érkezett vagyontalan iparosok ebben a szállóban találtak menedéket s csekély néhány fillérért kaptak szállást és ételmezt. Itt kipihenhetők magukat és módjukban állott a városban munka után nézni. A szálló megszüntével nem lesz hová meneküljön az átutazó iparossegéd, ha csak az iparhatóság nem gondoskodik megfelelő más olesó és tisztességes hajlékról.

Mulatság. A helybeli kereskedelmi kör folyó hó 28-án a kaszaházi kertben világ postával s egyéb látványossággal egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a város t. közönségét ezuttal is meghívja a vigalmi bizottság. Bővebbet a kibocsátandó hirdetések nyújtanak.

Szervezett és nem szervezett munkások. Hogy mennyire kiélesedtek az ellentétek a szervezett és nem szervezett munkások között, élénken illusztrálja az az eset, amely a nagykanizsai országúton játszódott le. Egy kanizsai építővállalkozó munkásai kocsin igyekeztek valamelyik falura. Az uton elértek néhány szervezett munkást, akik szintén munkára mentek. A szervezettek csufolni kezdtek a kocsin ülőket, amiből szóváltás támadt, majd pedig összeütözközésre került volna a dolog, ha az éppen jókor érkező vállalkozó türelme nem bírja a nem szervezetteket. — A gyűlölködésnek leginkább az az oka, hogy a nagykanizsai építő iparosok szövetséget alakítottak s a szervezett munkásokat nem alkalmazzák.

Terepfőlvétel. A bécsi császári és királyi hadiiskolából egy törzstiszt és kilenc főtiszt tizenkét legénnyel folyó hó 18. és 19-én városunkban időzött és itt terepfelvételeket eszközölt. Innen Körmenre utaztak s ott folytatják a terepfelvételeket.

A balatoni kikötők. Évtizedeken keresztül sokat költött Zala és Somogyvármegye a balatoni kikötők kiépítésére és fenntartására, de azok még mindig nem felelnek meg a célnak. Amit nyáron építenek, télen tönkremegy s emellett oly kevés a kikötő, hogy a hajójáratok nem vonhatják be forgalmuk körébe a part minden jelentékenyebb pontját. Jó forrásból halljuk, hogy a balatoni kikötők rendezését s kiépítését a kormány erősebben fogja kézbe venni, ami már azért is szükséges, hogy a Balatoni vasút forgalma majdan zavartalanul lebonyolítható legyen. A kikötőket kisebb járművek, csónakok, yachtok, benzinesek edjaira is alkalmassá teszik s így megszűnik a kiránduló azon régi panasz, hogy járműveikkel alig tudják a sekélyes vízben a partot megközelíteni.

A Zalaölvő — Zalaegerszegi vasútvonal kiépítése. Barthalos István zalaölvői birtokos, pápai lakos tudvalevőleg azon fáradozik, hogy Zalaölvőtől városunkig vezető szárnyvasút kiépíttessék. A vonal 25 kilométer hosszú lenne és kilométeren-

kint 96.000 koronába kerülne. Az egésznek a költsége tehát 2.400.000 koronát igényelne. Ennek 35%-át, vagyis 840 ezer koronát törzsrésztvényekre kell összegyűjteni; az államsegély 16-18%-ra tehető. A vármegye megajánlott kilométerenként 6000 koronát, a vonalba eső községek is szavaztak meg kisebb, nagyobb összegeket, most a városon van a sor, hogy szintén ajánljon meg olyan összeget, amely lehetővé teszi a célbavett munkálatok keresztülvitelét. A terv szerint vagy a Jánkahegy északi végén, a Grünbaum féle tégláregyénél, vagy a Zala jobb partján, a mostani vasut két hidja között vezetnék be a jelenlegi vasuti állomásba. Ezt a város meghallgatása után döntenék el. Ugy tervezik, hogy már az ősszel ejtenék meg a közgazgatási bejárást s a jövő tavasszal kezdődne az építési munkák. Miután ez a vasut városunk forgalmát nagyban emelné, a mennyiben egyes összeköttetést kapnánk Gráccal és az Ország-Muraszombattal, óhajtható volna, hogy mielőbb létesüljön.

Új közjegyzőség a vármegyében. Az igazságügyi kormány Perlakon új közjegyzőség felállítását rendelte el. Ez a f. év október 1-én lép életbe és indoka az, hogy a perlaki járásbíróság területén fekvő községek lakói ne legyenek kénytelenek a távol eső Csáktornyára menni, ha közjegyzőre van szükségük, a mi eddig nagy idővesztéssel, fáradtsággal és költséggel járt. Ez a közjegyzőség a pécsi közjegyzői kamarához fog tartozni.

A szélhámós. A múlt héten Sormáson egy uri ember jelent meg és szorgalmasan méregetett az országút mellett. A falubeliekkel szóba ereszkedett s elmondta, hogy ő vasutat tervez ezen a vidéken. Most keresi a helyet: merre fektesse le a síneket. Egyenesen tőle függ, hogy kinek a földjét vegye meg a vasut tiszteres áron. Később munkásokat keresett napi 3 korona napszámért. Jelentkezők akadnak is elég, de amikor a mérnök ur minden ajánlkozótól 20 K biztosítékot követelt, az emberek huzództak az alkutól. A mérnök ur a biórák lakott, ahol kényelmes ellátásban részesült. Amikor Sormáson nem akartak az emberek kötélni állni, átrándult a mérnök Szepetnekre. De itt sem járt nagyobb eredménnyel. Innét ismét meglépett a jól öltözött ur s végleg elhagyta a vidéket.

Telepvizsgálat. Faragó Béla zalaegerszegi telepét a polgármester és a tapoleai vincellériskola igazgatója a múlt héten alapos vizsgálat alá vették s megállapították, hogy a telep filloxera mentes.

A Balatoni Szövetség közgyűlése augusztus 14-én lesz Balatonföldváron. A közgyűlés alkalmával Rákosi Jenő főrend, dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár s dr. Torday Ferenc, az állami gyermekmenhelyek főorvosa fognak előadásokat tartani.

Lopás. Fischer Mór barossligeti vendéglős lakószobájába ismeretlen tettes belopódzott s onnan különböző ruhaneműket és egyéb értéktárgyakat ellopotott. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

Gépadomány. A m. kir. kereskedelmi miniszter Stern Lipót zalaegerszegi cipész iparosnak cipőgömblyukat varró gépet adományozott. A gép értéke a miniszteri leirat szerint 580 korona.

Csalás. Báró Guttmann Vilmos, a nagykanizsai izr. hitközség elnökének hamisított ajánló levelével a vidéken, köztük Alsólendván, könyöradományokat gyűjtött egy ügyes szélhámós. A csaló előkelő s biztos fellépésével úgy imponált mindenkinek, hogy senki sem mert meggyanúsítani s csak akkor kezdtek az emberek aggályoskodni, amikor az ismeretlen csaló árkon,

bokron tul volt és a gyűjtött pénzen valamelyik előkelő vendéglőben uri grandezzával lakmározott. Most bottal ütök a nyomát, keresik, körözik az ügyes szélhámóst.

Grand Prix-t nyertek az »alexin« zsiiművek a nemzetközi sütőipari kiállításon, fényes bizonyítékaul annak, hogy a magyar munka és szakértelem minden versennyel szemben meg tudja helyét állni. A Budafokon mintaszerűen és minden modern vívmány felhasználásával épült nagy ipartelep »alexin« növényzsír és »kalács alexin« növényvaj gyártmányával egy a közönség mint a szakemberek teljes elismerését vívta ki és a haza határain messze tulmenő hírnévr tett szert, amennyiben a növényzsírgyártás terén eddig lehetségesnek nem tartott színvonalra emelte gyártmányainak minőségét. A gyár tulajdonosa dr. Schmidl és Tsa cég, Budapest. Gyár Budafok.

Pármai ibolya-szappan. E név alatt pár év óta egy *kitünő mosdó-szappan* van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya-illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebórt finomítja, üditi ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arebóriek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmatlan pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. Egy darab ára 80 fillér, három darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. Kapható Zalaegerszegen D. Horváth Antal drogériájában és Kocsuba Emil gyógyszerésztárában.

Talált tárgyak. A Baross ligeti vendéglő előtt egy félviselt kalapot és kabátot, a Komlós-féle üzlet sarkánál pedig 1 darab 10 fillérest találtak. A tulajdonosok átvehetik a rendőrségnél.

Adriai Biztosító Társulat. E biztosító társulat április 25-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentés és a 68. üzletévre (1906) vonatkozó számadásokból a következő fontosabb adatokat közöljük. Az életbiztosítási osztálynál 10.469 darab ajánlat nyújtott be 65.450.756 korona tőkével; a kiállított kötvények tőkeösszege 56.909.218 koronára rugott. A biztosítási állomány 1906. év végén tőkében kerek 358. millió koronára és évjáradékban 1.041.405. korona volt. A biztosítási tőke átlag 39.356.444. koronáról emelkedett. Díjakban 16.634.454 korona folyt be, míg a halál és eléricsi esetekben valamint járadékok fejében kifizetett összegek 7.076.155 koronát tesznek. A biztosítási állomány egy jelentékeny részénél a díjtartalék az eddigi 4%- helyett 3 1/2%-os kamattal számítva vétetett fel az 1906. évi mérlegbe. A 3 1/2%-al való átszámítás és a társaság által ujonnan életbeléptetett általános feltételeknek az összes folyamatban levő biztosításokra való kiterjesztése folytán igényelt többlet az e célra összegyűjtött 2.000.000 koronányi külön díjtartalékból fedeztetett. A folyó évi mérlegből átutalt 200.000 koronával egy újabb külön díjtartalék gyűjtése veszi kezdetét. Az életbiztosítási díjtartalékok és díjtávtelek a számadási év végén 98.080.495 koronára ragnak és a viszontbiztosítások levonása után saját számlára fennmaradó 90.335.152 korona figyelembevételével az előző évről szemben mutatkozó emelkedés 8.811.886 korona. Tüzbiztosításokért 1.798.809 korona és betöréses lopás elleni biztosításokért 373.944 korona folyt be díjakban. Ezen három ágazatban a viszontbiztosítások összesen 11.078.679

kor-t. igényeltek, a kárfizetések pedig 17.404.660 kor-t és a viszontbiztosítás levonásával 9.747.357 kor. Ezen ágazatok összes díjtartalékai 15.476.913 korona és a viszontbiztosítás levonásával 8.673.682 koronát tesznek. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság javaslatát, amelynek értelmében az évi fölöslegről 400.000 korona egy rendkívüli kártartalék létesítésére, további 121.972 korona a B. mérleg szerint kimutatott rendelkezésre álló tartaléknak 1.300.000 koronára leendő fölemelésére és a maradvány részvényeként 250 koronányi osztalék kifizetésére fordították. A társaság tartalékai, amelyek a függő károkra tartalékba helyezett 3.002.759 koronányi netto összeget figyelmen kívül hagyva, 1906 december 31-én a 111 millió koronát meghaladják, a következőképpen oszlanak meg, ugymind: Díjtartalékok (levonva a viszontbiztosítások részét) 98.808.834 korona, árfolyamigadozási tartalék 3.558.795 korona, nyereségtartalékok 8.800.000 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és takarékos és ellátási pénztárának vagyona 2.049.676 koronára rug.

Áruraktárak készlete. A csáktornyai nyilvános áruraktár legutóbbi készlete a következő volt: 10014 mm. buza, 308 rozs, 92 árpa, 3825 zab-4821 tengeri, 4974 liszt és 23 korpá. A nagy, kanizsai-é 15009 mm. buza, 2707 rozs, 4176 árpa, 4996 zab s 3093 tengeri.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Meghívó. A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület megkeresésére az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat f. évi augusztus 29-én reggel 8 órakor Szücs Dezső ur nagyfaludi gazdaságában egygéprendszerű gőzekéjét teljes üzemben bemutatja.

A bemutatás reggel 8 órakor veszi kezdetét s tart legkevesebb déli 12 óráig, szükség szerint még a délutáni órákban is.

Fenti bemutatóra van szerencsénk az érdeklődő gazdaközönséget tisztelettel meghívni. Mellékesen megjegyezzük, hogy a gép bemutatás a nagyfaludi gazdaságnak közvetlenül a zalaszentiváni állomással határos részén fog eszközöltetni, mely az állomásról gyalogszerrel könnyen megközelíthető.

A szükséghez képest gondoskodva lesz arról, hogy az állomásnál fogatok is rendelkezésre álljanak. Zalaegerszeg 1907 július 15.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület.

Értesítés. A m. kir. állami méntelepek menanyagának osztályozása Palinban f. hó 23-án fog eszközöltetni. Fenti körülményt annak hozzáadásával hozom az érdeklődő gazdaközönség tudomására, hogy a kiselejtett, de még tenyésztésre alkalmas mének, a helyszínén nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek elfognak adni. Koller István a lótenyésztési választmány elnöke.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy irodahelyiséget a nagy tőzsde mellett levő Weisz Ede-féle házba helyeztem át és ott **tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Rozskorpa kiosztás a katonai élelmezési raktárakból. A katonai élelmezési raktárak rozskorpa készlete a tél folyamán kerül kiosztásra, melyre azonban a jelentkezéseket már előzetesen meg kell tenni. Hivatkozással fentiekre, felhívjuk az érdeklődő gazdaközönséget, hogy amennyiben az élelmezési raktárak által kiadandó rozskorpára reflektálni óhajtana, ebbeli igényét a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál jelentse be.

A fedezetlen gabona határidő üzletről.

Sárközy Viktor ur, a Zalavármegyei Gazdasági egyesület titkára azon kérelemmel fordult hozzám, hogy a fedezetlen gabona határidő üzlet intézményének további létjogosultságáról adjak véleményt.

Ezen megtisztelő megkeresésnek már annál is inkább iparkodom megfelelni, mert tudomásom szerint a magyar kormány komolyan foglalkozik a tőzsdereform ügyével és e tárgyban az ország összes gazdasági egyesületeit véleményadásra szólította fel. — A gazdasági egyesületek nagyon természetes egyoldalulag — gazdák szempontjából tárgyalják ezen fontos kérdést, nagyon helyes tehát, hogy a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület, mielőtt véglegesen döntene, a megye területén levő, tényleges gabonakereskedéssel foglalkozó kereskedőknek véleményét kívánja meghallgatni és hogy a társaságokat is hasonló eljárásra szólította fel.

A fedezetlen gabona határidő üzlet intézménye, mint mindnyájan tudjuk, szerenesejátékon alapul; hogy ott valaki eredménnyel operáljon, ahhoz nem kell sem ész sem pénz sem szakértelem, oda csak szerenese kell. Milliókra rugó mennyiségű gabonát adnak és vesznek a tőzsdén, anélkül, hogy annak porát is látnók.

Rége óta a fővárosi nagykereskedők, jobban mondva »börzsiánerek« foglalkoztak ezen üzlettel, de később ezen jó urak már szűkebb körletüket és papiros gabonában utazó vigécek segítségével csakhamar hálójukba kerítették a reális gabonakereskedéssel foglalkozó vidéki kereskedőket; sőt az 1880-évek mozgalmas gabona kampagnáiban, a vidéki gabona kereskedők mellett gazdákat és sok más állású és rangú egyéneket láttunk, — szerencsétlen tőzsdéjüket következtében — a tőzsdén elvérezni.

Ezen körülmény készítette a budapesti gabona-tőzsde választott bíróságát, hogy 1888 év december 6-án a következő határozatot hozza:

»A budapesti választott tőzsdebíróság teljes ülése ezennel egyhangulag kimondja, hogy a gabona határidő üzlet olynemű gyakorlását, mint a legujabban bizonyos cégek részéről, mindenrangú hivatástalan egyénekekkel ugyszólván iparszerűleg üzetik, kárhóztatja és hogy különösen az oly ügyleteket, melyeknél bármely címen vagy néven az üzlet tartama alatt nyújtandó fedezet, vagy ráfizetés (Zuschus) kötelezettsége köttetik ki, reális kereskedelmi üzletnek nem tekinti s ennél fogva a tőzsdebíróság ezentul sem fog megítélni oly követelést, mely gabonahatáridő ügyletek fedezet hiányában eszközölt lebonyolításából származik.«

A tőzsdebíróságnak ezen üdvös határozata korlátozta ugyan némileg a játékszenvedélyt, de azért még mindig találkoznak újabb és újabb

dilettánsok, kik a tőzsdére mennek szerencsét próbálni és végre ott hagyják vagyonukat és vele együtt becsületüket is.

Magyarország agrár állam és mint ilyen a legrosszabb termés esetén sem képes terményeit itthon elfogyasztani, hanem kénytelen a felesleget határain kívül értékesíteni; az értékesítésnek pedig nem a papiros tőzsdén, hanem reális adás-vevés útján kell megtörténni. — Már régi idők óta a vidéki gabonakereskedelem volt azon tényező, mely terményeinknek a külföldi piacokat megnyitotta és állandó és élénk összeköttetést tart fenn a külföldi fogyasztókkal, ezek pedig a magyar gabonát, jó minőségénél fogva, előszeretettel veszik. A vidéki gabonakereskedők ezen kiviteli üzletben már oly tapasztalatokat és összeköttetéseket szereztek, hogy ma már a budapesti és bécsi gabonátőzsdék megkerülésével eszközlik eladásukat és modern tisztító gépek segítségével, oly kifogástalan minőségű árut szállítanak, hogy az minden további manipuláció nélkül a külföldi fogyasztó vagy gyáros által azonnal felhasználható; áll ez különösen a sörárpára, mely elsőrendű kiviteli cikkünk Németországba Schweizba és sokszor Angliába is.

Míg tehát a reális, készáru üzlettel foglalkozó gabonakereskedők, a külföldi értékesítés által nemcsak mezőgazdaságunknak tesznek jó szolgálatot, hanem a közbizony gyarapodását is elősegítik, addig a határidő üzlet hívei nem mutatnak fel semmi olyant, a mi a közérdek szempontjából az ország — vagy mezőgazdaságunk javára szolgálna! Sőt ellenkezőleg, minden baj, mely eddig gazdaságunkat és kereskedelmünket érte, részben a papiros tőzsde folyamánya. Fővárosi nagykereskedők és tőzsérek, akik görcsösen ragaszkodnak a tőzsdéhez és annak intézményeihez, minden a tőzsde ellen irányuló akcióban létérdekeiket látták megtámadva és ilyenkor nagy hatalmuk és befolyásuknál fogva nem riadtak vissza semmi fegyvertől, hogy az ellentábor elnémitsák. Ezen hajszán épült fel azután azon válszfallal, mely »agrárizmus és merkantilizmus« jelszavakba burkolva, feldulta társadalmi és politikai életünket és közgazdaságunk két főtenyezőjét, gazdákat és kereskedőket egymásnak ellenségévé tette; történt pedig ez a híres szabadelvű kormányzat érája alatt, mely passzív szemléltje volt ezen ádáz testvérharcnak, gondosan kerülvén minden beavatkozást, mert fél a darázsfészekbe nyulni.

Mi provincial gabonakereskedők, a készáru üzlet üzlet terhes munkája által annyira levagyunk kötve, hogy a legjobb akarat mellett sem foglalkozhatunk országos ügyekkel, különben már régen kikürtöltük volna, hogy nem vállalunk semmi szolidaritást a kereskedőknek azon osztályával, kik tőzsdedifferenciákban szereztek nagy vagyonukat és akik pár rövid perc alatt, minden fáradság nélkül milliókra rugó mennyiségű papiros gabonát adnak és vesznek.

A fentiekkel iparkodtam bizonyítani, hogy a fedezetlen gabona határidő üzletre sem a reális kereskedelemnek sem mezőgazdaságunknak szüksége nincsen, így tehát az további létjogosultsággal nem bír, a reális gabonakereskedelem, ugy mint eddig, a tőzsdéjüket nélkül is fenn fogja tartani pozícióját; a börzsiánerek pedig keressenek maguknak más foglalkozást és higgyék el nekünk, egyszerű de munkaedzett vidéki gabonakereskedőknek, hogy nemcsak maguknak, de hazánkknak is sokkal üdvösebb szolgálatot tennének, ha a papiros tőzsdén szerzett tőkéiket iparvállalatokba vagy gyárakba fektetnék, mi által gátat vetnének az idegen iparickek beözönlésének és jóra való véreink kivándorlásának.

Mi vidéki gabonakereskedők pedig várva várjuk azon percet, midőn a magyar törvényhozás a fedezetlen gabona határidő üzlet intézményét megszünteti, mert talapos a reményünk, hogy akkor a most egymással farkasszemet néző agráriusok és merkátillisták közötti feszült viszony megszűnik és így közös erővel és egyetértésben munkálkodhatunk mezőgazdaságunk és kereskedelmünk felvirágzásán; ha pedig e két tényező összetart — nem egymás rovására, hanem egymás mellett és együttesen — akkor ezen kettős erőn felépül hazánk jóléte, gazdagsága, függetlensége.

Adja Isten, hogy úgy is legyen.

Weisz M. Ignác
veszprémi gabonakereskedő.

A marokkói sáska irtása.

A sáska gyakori fellépése és kártételei arra indították a kormányt, hogy a kártékony rovar irtását törvénnyel tegye kötelezővé. A törvény életbelépésére vonatkozólag a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki:

A marokkói sáska irtásáról szóló 1907. évi XXXI. t.-c. kihirdetése napján, azaz 1907. évi június hó 25-én életbe lépven, annak végrehajtása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter ural egyetértőleg a következőket rendelem el:

1. §.

Azoknak a törvényhatósági joggal felruházott városoknak és azoknak a községeknek (r. t. városoknak) külső mezőrendőri hatóságai vagy előjárósági, a melyeknek határában a marokkói sáska az előző évben előfordult vagy a melyekben a marokkói sáska előfordulása várható: kötelesek a határt április hó 15-től az 1907. évi XXXI. t.-c. 1 §-ban s a jelen rendelet 2. §-ban körülírt módon a legszigorubb felügyelet alá venni s azt július hó 31-ig felügyelet alatt tartani.

Mindazon birtokokon, a melyek a mezőrendőri felügyelet szempontjából a községi határtól elkülönítve kezeltetnek, az első bekezdés szerinti felügyeletről az illető birtok tulajdonosa, haszonélvezője, illetőleg bérletje vagy pedig a birtok önálló gazdasági vezetésével megbízott alkalmazott köteles gondoskodni. E kötelezettségre az illetőket a külső mezőrendőri hatóság (előjáróság) az 1907. évi XXXI. t.-c. és a jelen rendelet egy példányának, továbbá a 3. §-ban említett utmutató egy példányának kézbesítésével írásban elismervény mellett köteles figyelmeztetni.

Hogy mely területek veendőek felügyelet alá, azt az illető törvényhatóságokkal a földművelésügyi miniszter minden év elején közli.

2. §.

A felügyelettel megbízott mezőőröknek vagy az e célra külön felfogadott napszámosoknak a felügyeletre bízott terület határát a külső mezőrendőri hatóság (előjáróság) illetőleg a birtokos (1907. XXXI. t.-c. 1. §.) köteles pontosan kijelölni. E terület csak olyan nagy lehet, hogy azt a területet s különösen annak legelőit, réjtjeit, egy évesnél idősebb lucernánsait, elparlagosodott földjeit, vagy bármi néven nevezett és rendes mezőgazdasági művelés (szántás, törés) alatt nem levő gyepeit, szikes, szikfoltos, gyér és sovány fűvű, nyár elején korán kiszűlő helyeit a bejárásal megbízott egyén ennél gyakrabban, de hetenként okvetlenül legalább kétszer bejárhassa és alaposan átkutathassa. Ha a felügyelettel nem mezőőr, hanem külön felfogadott egyén

Sodronykerítések és mindennemű lakatosmunkákat
 csinos kivitelben készít ———
ZALAEGERSZEGEN Miszory Béla.

bizatik meg, a megbízott nevét a hatóságnak be kell jelenteni.

A felügyelet elrendelő hatóságnak szigorú feladata, hogy a beosztás és bejárás pontos és lelkiismeretes végrehajtásáról kiküldöttje útján időről-időre az egész határra, tehát a mezőrendőri felügyelet szempontjából a községi határtól elkülönítve kezelt birtokokra nézve is, meggyőződést szerezzen.

A külső mezőrendőri hatóság (előjáróság) köteles a felügyelettel megbízott mezőőrök s egyéb alkalmazottak működésének megkezdése előtt a szokásos módon való hirdetés útján figyelmeztetni a közönséget, hogy az 1907. évi XXXI. t.-c. 6 §-a értelmében a marokkói sáska fertőzési helyeinek szemmel tartása s az irtás fogantatása végett szükséges járás-kezelést s az irtási munkálatokat a birtokon a birtok tulajdonosa, hasznélvezője, bérlője vagy a birtok önálló vezetésével megbízott alkalmazott kártalanítás nélkül tűrni tartozik, viszont a mezőőrök s alkalmazottak szigorúan figyelmeztetendők, hogy feladatuk teljesítésében az ingatlanok és termények lehető kiméklésével járjanak el s oktalanságosan se felelőleges károkozásoktól felelősségük tudatában tartózkodjanak.

A mezőrendőri hatóságnak (előjárásának) kötelessége az is, hogy a sáska megfigyelésére, szemmel tartására a lakosságot s különösen a legelőknél állandóan lakókat (pásztorokat) s az ott gyakrabban megforduló egyéneket is kellőképp kioktassa és felhívja, hogy a sáska előfordulására gyanút adó körülményeket a hatóságnak haladéktalanul jelentse be.

3. §.

A bejárásra kirendelt mezőőröknek s felfogadott napszamosoknak a sáskáról a földmivélsügyi miniszter által kiadott s a törvényhatóság számára elküldött utmutató leírás egy-egy példányát átadandó s a nevezettek teendőikre részletesen kioktatandók, különösen figyelmeztetni kell őket arra, hogy a reggeli, délutáni, kivált boros, hűvös, esős időben, a szikfoltok kiemekeződéseit, oldalait, a legelőknél a vakond turásokat s kivált a legelők védett vagy melegebb részeit különös figyelemmel kísérik, hogy vajjon ott nem akad-e apró termetű, barna színű és mint a sűrűn kifevő hangya, esomósan összeverődő, egymáson szorongó rovar, a mely az ember közeledtére hirtelen szerte ugrik; esős időben ügyeljenek a határ bejárói a füre és egyéb nagyobb kőrökre (szamártövisre), hogy nem lepte-e azt el valamely rovar?

Ha a bejárással megbízott közeg sáskát vagy elötte ismeretlen, de tömegesen vagy legalább is szokatlanul nagy számban előforduló rovarokat talál, kötelessége, hogy erről a külső mezőrendőri hatóságnak (előjárásának) illetőleg a birtokosnak okvetlenül még az nap jelentést tegyen s a talált rovarokból néhányat be is mutasson.

A birtok tulajdonosa, hasznélvezője, bérlője, vagy pedig a birtok önálló vezetésével megbízott alkalmazott (1907. évi XXXI. t.-c. 2. §.) a bejárással megbízott egyéneknek neki tett jelentést még az nap köteles a külső mezőrendőri hatósággal (előjárásággal) közölni s a rovarpéldányokat átadni.

Ha a határjáró mezőőr vagy napszamos, vagy a birtokos alkalmazottja a külső mezőrendőri hatóságnak (előjárásának) sáskát vagy olyan rovarot mutat be, a mely a hatóság előtt ismeretlen, a mezőrendőri hatóság (előjáróság) közvetlen felettes hatóságnak 24 óra alatt köteles jelentést tenni s a rovarokból néhány példányt jelentése kíséretében bemutatni. Ezen jelentést a mezőrendőri hatóság (előjáróság) egyttal még az nap a földmivélsügyi miniszterhez is köteles feljjeszteni s egyidejűleg ezen jelentés másolatát és a rovarpéldányokat ugyancsak még az nap a m. kir. állami rovarani állomáshoz Budapestre (II., Debrői-ut 13.) felküldeni tartozik. A rovarok üvegen és borszeszben küldendők és úgy csomagolandók, hogy a küldemény (üveg) töretlenül érkezhessenek rendeltetés helyére. Rovarokat szárazon csomagolva küldeni nem szabad, mert az így csomagolt rovarpéldányok megromlanak és vizsgálati célra hasznavehetetlenné válnak.

4. §.

Az irtás megkezdése előtt a törvényhatóság első tisztviselőjével, a szakközegek által javasolt és részletesen megállapított irtóeljárás terve közöltetik. A törvényhatóság első tisztviselőjének véleményét szóval is előadhatja.

Hogy az irtás munkája a költség kérdése

miatt fennakadást ne szenvedjen, a szükséges összeget az illető törvényhatóságnak elszámolandó előlegként a földmivélsügyi miniszter rendelkezésére bocsátja.

Ezen előleg vármegyei törvényhatóságoknál a vármegyék pénztára és számvevőségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t.-c. végrehajtása tárgyában 121,000. és 122,000. ex 1902. B. M. sz. a. és 3600/1902. P. M. sz. a. kiadott belügyministeri és pénzügyministeri rendeletekben foglalt utasítások értelmében, városi törvényhatóságoknál pedig a vonatkozó városi szabályrendeletekben foglalt általános rendelkezések szeriut, de mindenkor külön számadási ágként kezelendő. Ezen előlegről megfelelőleg okmányolt rovatos számadás terjesztendő fel a földmivélsügyi miniszterhez.

Ezen előlegösszeg az irtást vezető szakközeg előzetes jelentése alapján a megállapított időben és szükséges részletben esetről-esetre csak az irtás költségei fedezésére fordítandó.

5. §.

Az irtáshoz szükséges eszközöknek beszerzése és jókarban tartása az államkincstárt terheli. Ugyancsak az államkincstárt terheli a földmivélsügyi miniszter által kiküldött szakértők utiköltsége, napidija és fuvardíja is.

Az irtáshoz szükséges napszamosokat és fuvarosokat az illető község vagy város előjárósága, tanácsa, a melynek határában az irtás elrendeltetett, az irtást vezető állami szakközeg előzetes részletes felhívására köteles kiállítani úgy, hogy azok a munka megkezdésekor az irtást vezető szakközegnek feltétlenül rendelkezésre álljanak.

A napszamosok és fuvarosok feletti folytonos és közvetlen felügyeletet az azokat felfogadó hatóság gyakorolja.

6. §.

A napszamosok és fuvarosok fizetésére szükséges költség, valamint a törvény 5. §-ában meghatározott kivételekkel, általában az irtással kapcsolatos összes egyéb költségek fele részben a törvényhatóságot, a másik fele részben pedig az államkincstárt terhelik.

A mennyiben a törvényhatóság az öt terhelő fél költségösszeget viselni nem volna képes, a költségek kétharmad részének az államkincstár által való viselése iránt a földmivélsügyi miniszterhez folyamodhatik, a kérelmet részletesen s tüzetesen indokolni kell s ahhoz a törvényhatóság vagyoni állapotát szabatosan feltüntető kimutatást is kell csatolni.

Ezen kérelem felett a m. kir. belügy- és pénzügyminiszterekkel egyetértőleg a földmivélsügyi miniszter határoz.

Ha a törvényhatóság az öt terhelő költségészert nem egyszerre, hanem részletekben kívánja megfizetni, ez iránt a törvényhatóság a földmivélsügyi miniszterhez folyamodhatik, mely kérelem szintén részletesen és tüzetesen indokolandó.

Ezen kivételes kedvezmény megadása tekintetében a földmivélsügyi miniszter határoz. Az irtási célokra a törvényhatóság részére előlegezett s az illető év folyamán vissza nem fizetett költségek több (de legfeljebb 5 év alatti) részletben leendő törlesztésére ily engedély mindenkor csak a kamatfizetés kötelezettsége mellett adható meg.

7. §.

Hogy az 1907. évi XXXI. t.-c. 7. §-ában körülírt felszántás végrehajtása melyik esetben és hol válik szükségessé, azt az állami szakközegek s az érdekelt törvényhatóság első tisztviselőjének meghallgatása, illetőleg a törvény 4. §-ának figyelembe vétele mellett a földmivélsügyi miniszter esetről-esetre külön fogja elrendelni.

A kötelezett fél mulasztása esetén a helyi hatóság a felszántást hivatalból a mulasztó fél terhére hajtja végre.

A mivélségi mód megváltoztatásának elrendelése és az ezzel kapcsolatos intézkedések állami kártalanításra igényt egyáltalán nem adnak, egyes különös méltánylást érdemlő esetekben azonban a törvény 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján a földmivélsügyi miniszter a kisbirtokosoknak megfelelő segítyt engedélyez, ha az illetők ez iránt a törvényhatóság útján elé terjesztendő kérvényben folyamodnak s a kérelem támogatására megfelelő okokat hoznak fel.

8. §.

A kihágási eljárásra nézve az 1894. évi XII. t.-c. végrehajtása iránt kiadott 1894. évi 48,000 sz. rendelet XI. fejezetében foglalt szabályok

megfelelően alkalmazandók, azon különbséggel mindazonáltal, hogy a községi előjáróság kihágási ügyekben való eljárása nem illetékes. Az 1907. évi XXXI. t.-c. alapján minősülő kihágások eseteiben az eljárás hivatalból indítandó meg.

Az ezen törvény végrehajtásával kapcsolatos egyéb közigazgatási ügyekben való eljárásra nézve az 1901. évi XX. t.-c. 1—12. §-ai, a kihágási büntetéspénzek kezelésére nézve pedig az 1901. évi XX. t.-c. 23—24. §§-aiban, illetőleg a 127,000/VI. 1903. sz. belügyministeri körrendeletben foglalt szabályok alkalmazandók.

9. §.

Ha a törvényhatóság területén valamely kártékony rovar oly nagy mérvben lépne fel, hogy a törvény határozmányainak ezen rovarok irtására való megfelelő kiterjesztése szükségesnek látszik, eziránt a törvényhatóság első tisztviselője a földmivélsügyi miniszterhez előterjesztést tenni köteles.

A aranka irtásra vonatkozólag újabb a következő miniszteri leirat érkezett a Gazdasági Egyesülethez:

Néhány vármegyei gazdasági egyesület felterjesztéseket intézett hozzám, a melyekben a kártékony állatoknak és növényeknek, kiváltképpen az aranka hatékonyabb irtását sürgették.

Miként azt az 1906. évi november hó 22-én 62558/VII/A. sz. a. a gazdasági egyesületekhez intézett leiratomban jeleztem volt, a hatékonyabb eszközök alkalmazását magam is szükségesnek tartom s e célból egyidejűleg felhívtam az összes gazdasági tudósítókat és utasítottam a fenhatóságom alatt álló hivatalok és tanintézeteket, az összes vándor és szaktanárokat, szőlészeti és gyümölcsészeti szakközegeket és a m. kir. állami rovarani állomást, hogy a rendelkezésükre bocsátott úrlapokon jelentse, hogy működésük területén előfordul-e az aranka.

A hol az aranka elterjedését jelentenek, oda ki fogom küldeni a m. kir. állami magvizsgáló állomásokat és m. kir. növény élet és kórtani állomás szakközegzeit, kik a gazdáknak az irtásra utmutatással fogják szolgálni és egyszersmind a hatóságok eljárását is ellenőrzendik.

Ezen kívül intézkedtem az iránt is, hogy a nevezett állomás szakközegzei az eladásra kerülő lóhere és lucerna magvak közforgalmát ellenőrizzék és azokból mintákat vegyenek.

VIII-ik Országos Gazdakongresszus Pécsen.

F. évi szeptember hó 3-án és 4-én tartja a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a VIII-ik országos gazdakongresszust.

Miként az alábbi tárgysorozatból látható, a kongresszus a gazdatársadalom oly életbevágó kérdéseivel foglalkozik, amelyek már maguk is erkölcsi kötelességévé teszik a gazdáknak a kongresszuson való részvételt.

A kongresszusnak határozatai, melyek az egész gazdaközönség érdekében hozatnak, csak úgy bírnak súllyal és tekintéllyel, ha a kongresszuson a gazdatársadalom minél tömegesebben vesz részt, ha számbeli megjelenésével minél inkább kifejezésre tudja juttatni a kongresszus határozataiban az egész gazdatársadalom kívánságát.

Fentiekre való hivatkozással arra kérjük a t. gazdaközönséget, hogy a kongresszusra minél nagyobb számban jelentkezni sziveskedjenek.

A kongresszuson való részvétel bejelentése a kongresszus főtitkári hivatalához küldendő (Budapest IX. Köztelek 8.) 6 korona tagdíjjal együtt, legkésőbb augusztus hó 20-ig, mert tekintve azt, hogy szeptember 3—4-ikén a pécsi idegenforgalom az ugyanazon időben lefolyó előállat kiállítás miatt nagyobb mérvet fog ölteni, már augusztus 20-tól kezdve kell a kongresszuson résztvevők elszállásolásáról gondoskodni.

VIII. országos gazdakongresszus szervezete. Elnök: Desseffy Aurél gróf a főrendiház elnöke, az OMGE. ügyis mint G. E. O. Sz. elnöke. Társelnökök: Palavicini Ede gróf, az OMGE. alelnöke, Országh Lajos, a Baranyamegyei Gazd. Egylet elnöke, Esterházy László gróf, a Fehérmegyei Gazd. Egylet elnöke, Hunkár Dénes, a Veszprémmegyei Gazd. Egylet elnöke. Főtitkár: Szilassy Zoltán orsz. képviselő, a G. E. O. Sz. titkárja. Titkár: Förster Jenő, a Baranyamegyei Gazd. Egylet titkárja. Somsich Andor Somogyom. G. E. elnöke.

Rendező-bizottság. Elnök: Pallavicini Ede gróf, az OMGE. alelnöke. Tagok: Baranyai Géza, a Komárommegyei Gazd. Egylet alelnöke, Bauer Ottó, a Sopronmegyei Gazd. Egylet elnöke, Bernát István dr. orsz. képviselő, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, Emödy József orsz. képviselő, földbirtokos, Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, a Zalamegyei Gazd. Egylet elnöke, Hoyos Miksa gróf, a Somogyi Gazd. Egylet alelnöke, Jeszenszky Andor, a Tolnámegyei Gazd. Egylet elnöke, Kálmán Rudolf főispán, a Komárommegyei Gazdasági Egylet elnöke, Lippay Géza főispán, a Győrmegyei Gazd. Egylet elnöke, Matta Árpád dr. földbirtokos, Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, Országh Lajos, a Baranyamegyei Gazd. Egylet elnöke, Rainprecht Antal jószágkormányzó, Rimler Lajos jószágigazgató, Mosonmegyei Gazd. Egylet alelnöke, Széchenyi Ádám gróf főrendiházi tag, földbirtokos. Széchenyi Viktor gróf főispán. Előadó: Szilassy Zoltán orsz. képviselő, G. E. O. Sz. titkárja.

Tárgysorozat. Első nap, szeptember hó 3-án. Déllelőtt 10 órakor: Zselénki Róbert gróf előadása: A tőzsdereformról. Déllelőtt 11 órakor: Rubinek Gyula előadása: A mezőgazdasági érdekképviseletről. Második nap, szeptember hó 4-én. Déllelőtt 10 órakor: Mailáth József gr. előadása: Az agrárprogramról. Déllelőtt 11 órakor: Hensch Árpád előadása: A mezőgazdasági üzemek átszervezésének szükségessége és feltételeiről.

Mezőgazdák póttartalékba sorozása.

Az öröklött mezei gazdaságok birtokosainak biztosított kedvezmény tárgyában a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki:

Az öröklött mezei gazdaságok birtokosai részére az 1889. évi VI. tc. 33. §-ában biztosított kedvezmény engedélyezésénél az eddigi gyakorlat szerint az ott meghatározott jövedelem megállapításánál a kataszteri tiszta jövedelem vétetett alapul.

A szóban forgó kedvezmény megadása körül követett emez eljárás a mezőgazdaság érdekeinek igen sok tekintetben nem felelt meg és pedig főképen azért, mert annak következtében számos olyan kisbirtokos, ki a törvény szelleme értelmében a kedvezményre igényt tarthatott volna, abban nem volt részesíthető. A véderőtörvény ugyanis az öttagu család eltartására kívánt földjövédlem alatt nemcsak a föld tiszta hozadékát képező kataszteri tiszta jövedelmet érteni, hanem azt a jövedelmet is, mely a földművelő birtokos és családtagjainak a saját birtokon kifejtett munkájára révén munkabér megtakarításból, továbbá a gazdaságba fektetett tőke kamatjából, esetleg elért vállalkozói nyereségből származik, mint a melyek a törvény értelmében a kedvezményre igényt adó jövedelem megállapításánál figyelembeveendő, mert az öttagu család megélhetésének alapját képezhetik minden kataszteri tiszta jövedelem fenforgásának esetén kívül is. E mellett még az eddigi gyakorlat szerint a kedvezmény megadásánál alapul vett 100 K kataszteri tiszta jövedelem átlaga alacsony, magasan bizonyult ahhoz, hogy a kisbirtokos örökösei, kikre a törvény a kedvezmény megállapításánál gondolt, abban részesíthetők lettek volna.

Ezekre való tekintettel, amidőn a honvédelmiügyi kormány az 1889. évi VI. tc. 33. §-ában megállapított kedvezmény zsinórmértékű új alapot megállapítani kívánt, ezt a kisbirtokos osztály érdekei megvédése szempontjából örömmel üdvözöltém és igyekeztem részéről is odahatni, hogy a kedvezmény megadása a kisbirtokosság érdekeinek inkább megfelelő alapon történjék. Ily alapot sikerült is a régi legkisebb urbéri negyedteleknek megfelelő terület alakjában találni.

A honvédelmi miniszter urnak az e tárgyban

folytatott tanácskozmányok és tárgyalások eredményeképp kiadott rendeletét, mely az 1886. évi VI. tc. 33. §-ában az öröklött mezei gazdaságok birtokosai részére biztosított kedvezmény megadását az eddiginél helyesebb alapra fekteti, azzal küldöm meg a t. egyesületnek, hogy nagy fontosságára való tekintettel arról a gazdaközöniséget, illetőleg az érdekelt köröket az őket megillető kedvezmény megállapításánál követett elv felől alkalmas módon tájékoztatni sziveskedjék.

A honvédelmi miniszter rendelete. A véderőről szóló 1889-ik évi VI. törvények 33. §-ában a katonai szolgálat teljesítése tekintetében biztosított kedvezmény alapjául szolgáló, illetőleg a véderő keretein belül megvédendő öröklött birtok a törvény idézett szakaszában körülírt földjövédlemnek, illetőleg nagyságának megállapítására nézve mindaddig zsinórmértékű vett kataszteri tiszta jövedelmet, a csász. és kir. közös hadügyminiszter ural egyetértéssel, ezennel módosítani rendelem.

A kedvezményre vonatkozó igény megállapítására nézve jövőben a következők lesznek irányadók:

1. A legelőből és erdőből álló földbirtok a kedvezmény megadásánál figyelembe nem vehető, hanem csak a szántóföld, rét, kert, és szőlő.

2. A szántóföldből illetőleg a szántóföld és rétből álló földbirtoknál:

a. minimum gyanánt a régi legkisebb urbéri negyed teleknek megfelelő 6 kat. hold veendő, melyből legalább 4 kat. hold a szántóföld, a többi 2 kat. hold pedig rét is lehet. b. maximum gyanánt pedig a régi legnagyobb urbéri teleknek megfelelő 40 kat. hold veendő, melyből természetesen a minimumnak megfelelőleg legalább 4 kat. hold a szántóföld és 2. kat. hold a rét. 3. A szőlőművelésnél, akár hegyi, akár homoki szőlőnél, ugyancsak a kertészetnél is: a. minimum 2 kat. hold, b. maximum pedig 4 kat. hold, de csak abban az esetben, hogy ha beigazolást nyer az, hogy ez a terület kizárólag és állandóan szőlő és gyümölcs, illetőleg kerti vetemények termesztésére lesz használva.

Ennélfogva utasítom a parancsnokságot, hogy a fent előadott elvekkel szemben meghozott határozatok ellen kifogásait tegye meg és ily esetekben keresse meg a közigazgatási hatóságot arra nézve, hogy az összes tárgyalási iratokat a fennálló szabályok értelmében döntés végett hozzám terjessze fel.

A szocializmus hatása.

A földművelésügyi ministerium munkásügyi osztályának július hó 8-án és július hó 14-én kelt, a törvényhatósági munkásközvetítőkhöz intézett értesítése szerint Bács-Bodrog vármegye Dávod, Magyaránizsa, Óbecse, Temeri, Ókanizsa, Kula, Szabadka, Békéscsaba, Torontálvármegye Óbessenyő, Szentpéter, Sáralfalva, Toba, Temesvármegye, Németszentpéter, Jásznagykun-Szolnok vármegye községeiben összesen 4051 mezőgazdasági munkás keres munkát.

Ha keressük az indító okát, miért kellett ennyi jórával, erős munkásnak munka nélkül maradni, a választ csak abban találhatjuk meg, hogy a szocializmus befolyása és terrorja következtében.

A munkások túlzott követeléseikkel kényszerítették a gazdát részint a gépmunka fokozottabb bevezetésére, másrészt idegen munkások beszerzésére, így azután a helybeli munkások kereset nélkül maradtak.

Az ilyen munkás természetesen idegenben is nehezen kap munkát, mert egy gazda sem fogad szívesen akár oselodei, akár szakmány munkásai, akár napszámossai közé szocialis eszmékkel és tévtanokkal saturált munkásokat.

Eltekintve ama nemzetgazdasági kártól, mely az összes munkaerőnek idegen helyről való transferálásából származik, ki fizeti meg azokat az anyagi károkat az egyeseknek, melyeket a munkásokkal maradás által szenvedtek?

Végeredményben azt kell tapasztalunk, hogy a gazda drágábban termelhet a feleséggel munkabérek következtében s maradjékul dobva az izgatónak, kereset nélkül marad s ennek következtében nyomorognia kell.

Ugyanekés a szocializmus behatása következtében az összes termelési tényezők megdrágulnak, a megélhetés nehezebb, drágább lesz. A munkások csak saját jól felfogott érdekükben eszelkesnek, ha észükre térve, a normális bérvizonyok mellett munkát vállalnak s maguknak is

a megélhetést biztosítják, mert amíg a földtőke tulajdonosa a társadalmi bajokból eredő anyagi károsodást bizonyos veszteség mellett képes kiállani, addig a tőke nélkül dolgozó, kizárólag saját keze munkájából élő munkás, munka nélkül csak nyomornak és szenvedésnek van kitéve, mely nyomorban és szenvedésben a szocializmus tévtanai neki segítségül nem szolgálhatnak s eme tévutra vezetőik hada anyagi támogatásban őket nem részesíti, mert nem is részesítheti.

A Hofherr és Schrantz cég kispesti gépgyára.

A gyáripár az utóbbi évek közgazdasági fellendülése, részint a politikai behatások következtében meglehetősen előrehaladást mutat.

Az utóbbi években eltekintve attól, hogy számos, kisebb-nagyobb új vállalat is keletkezett, a gyáripár fejlődését tetemesen előmozdította a meglévő gyárak üzemének megnagyobbítása.

A mezőgazdasági gépipar terén szép előrehaladást mutat a Hofherr és Schrantz cég Budapest kispesti gyártelepe.

A cég 1906 évi május 9-én kelt megkeresésére Lázár Pál műegyetemi nyug. rendes tanár és Karkovány Ákos okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktus a gyártelepre kiszállva, az ott észleltekről röviden összefoglalva a következő nyilatkozatot adták.

A gyár telke jelenleg 22648 négyszögöl területen fekszik s ebből a különböző műkelyekkel, raktárakkal, munkások étkező csarnoka és fogyasztási szövetkezetével már 21596 négyszögöl terület be van építve.

A cég kispesti gyártelepének berendezése, tekintve többek között az elektromos munkátvitelt az egész gyártelepen, a formázó gépek kiterjedt alkalmazását az öntődében, a hidraulikus szegecselő berendezést a kazánkovács műhelyben, speciális sajtókat és kovácsoló gépeket a kovács műhelyben s egyéb legmodernebb szerkezetű különleges szerzőgépek nagy számát a többi műhelyekben — teljesen modern színvonalon áll, kivéve az összehasonlításból a locomotív gyártásnál a vasszerkezetek előállításával is foglalkozó Máv. gépgyárat, ugy a beépített műhelyterületet, munkáltságát, mint előállítóképességet tekintve, a hazai gazdasági gépgyárak között a legnagyobbnak mondható.

A gyár az elmúlt 10 év alatt 9282 különböző gépet állított elő, beleértve a cséplőgépektől lefelé a tizedes mérlegig és ekéig minden gépnemet. Ezen termelés nemcsak a hazai keresletet fedezte, de mintegy 900 ezer korona értékű gép került kiviteltre is.

A bécsi gyárral a kispesti gyár szoros összeköttetésben van, azonban míg a bécsi gyár a kispestinek 396 ezer korona értékű felgyártmányt adott át, addig viszont a kispesti telep 536 ezer korona értékű készáru felgyártmányt szolgáltatott át a bécsi telepnek, úgy hogy a bécsi törzsgyárral fenálló forgalom tekintetében nem behozatalról, de határozott kiviteltől lehet szó.

A gyártásra használt anyagok, melyek közül a fa készlet az 1905 év végén 638 ezer korona értéket képviselt, a telepen lesznek csaknem kivétel nélkül előállítva. Az anyag készlet az évi szükségletet többszörösen felülmúlja, úgy hogy a felhasznált anyagok mind száraz jó állapotban kerülnek a gépekbe.

A gyár még mindig fejlődésben van s 1906-ban újabb 511 négyszögöl területen új kazánház, asztalos műhely és egy kisebb raktár épült.

Végül a szemlét tartó szakértők a következőképp nyilatkoznak.

»A helyszíni szemlék alkalmával meggyőződünk arról, hogy a kispesti gyárban előállított gépek első minőségű anyagból és solid kivitelben készülnek s a verseny véleményünk szerint bármely belföldi vagy külföldi gyártmánnyal minden tekintetben felvehetik s tekintve a belföldi forgalmat s a külföldre irányuló tetemes kivitelt, eredményesen fel is veszik.

Amidőn megjegyezzük, hogy a gyár Kispesten 1300 munkást foglalkoztat, bátran rámutathatunk a gyárra mint olyanra, mely hazai gyártmányival a gazdaközöniség kívánalmainak teljes mértékben megfelelni képes.

A gyár Zalamegyében képvisellel bir, melyet Heimler József nagykanizsai cég lát el, kellő szorgalommal és szakavatottsággal.

A kedvezményes vámkezeléshez szükséges bizonyítványok kiállítására illetékes testületek. Azon esetekben, melyekben az 1906 évi III. t. cikkkel további intézkedésig életbe léptetett vám-tarifá végrehajtási rendeletének V. cikke alapján kiadott magyarázatok szerint bizonyos árunemeknek mezőilletőleg erdőgazdasági célokra való vámkedvezményes behozatala mező, illetőleg erdőgazdasági testületek bizonyítványainak bemutatásáról függ, ily bizonyítványok kiállítására a kereskedelmi és földművelési miniszterek kijelölték az illetékes testületeket. Zalavármegyében a vámkezeléshez szükséges bizonyítványokat a „Zalavármegyei Gazdasági Egyesület” állítja ki.

A közös hadsereg, valamint a honvédség termény és anyagszükségleteinek termelőktől való beszerzése tárgyában a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki:

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség terménybeli és anyagjórándósági szükségleteinek közvetlenül a termelőktől való beszerzésére irányuló törekvéseket ama fontos érdekekre tekintettel, melyek a mezőgazdasági termények lehető előnyös értékesítéséhez fűződnek, kiváló figyelemmel kísérem és lehető támogatásban részesítem.

Ezért annak alkalmából, hogy a cs. és kir. közös hadügyminister ur, valamint a m. kir. honvédelmi minister ur utasítására ugy a cs. és kir. hadtest hadbiztoságok, mint a m. kir. honvéd kerületi parancsnokságok a jelzett katonai szükségletek 1907—1908 évi biztosítása és beszerzése felől a termelők figyelmét hirdetményileg felhívták, nem mulaszthatom el a t. Czimet felkérni, hogy eme hirdetmények felől, melyek a gazdasági érdekképviseléseknek is megküldetnek, a termelőket saját hatáskörében lehető kiterjedt mérvben tájékoztatni és arra törekedni sziveskedjék, hogy a hadsereg részére való terményszállítások előnyeit a termelők minél nagyobb számmal és minél szélesebb körben vegyék igénybe.

A hadsereg szállításai iránt viseltető érdeklődésem alapján felkérem továbbá a t. Czimet, hogy eme szállítások ügyében szerzett vagy szerzendő tapasztalatai, ugyszintén a termelők körében felmerülő e részbeni kívánalmak és óhajtsók felől, az esetleges intézkedés megtétele végett engem esetről-esetre tájékoztatni sziveskedjék.

Piaci árak a legutolsó hetivásárhoz 100 kilogrammonként

Áru	Minőség	Ár
búza	minőség szerint	20 — —
roza	»	16. — —
árpa	»	15. — —
zab	»	16.50 — —
kukorica	»	14.50 — —

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkelt, ezüst-, és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüstárak, hangszerek, acél- és bőrárak stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra K 3.—
System Roskopf patent óra K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf patent K 5.—
Bejegy. „Sas Roskopf” nikkelt rem. K 7.—
Ezüst remontoir óra „Glória” művel K 8.40
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel K 11.50
Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra . K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2.80. Kukukóra K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. —
Ninesen kockázat! Becserélés megengedve,
vagy a pénz vissza!

Első órágyár Brük.

KONRAD JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító
BRÜX, 1352 szám. (Csehország.)

Felölös szerkesztő: dr. Csák Károly.

Láptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác.

Társzerkesztő: Sárközy Viktor.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen islat, ingyen és bérmentve kapható a szab. hatyu gyógyszerár társulat Magyar Frankfurt.

Nyílt tér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen drága halottamnak

Krosetz Istvánné szüli. Kikaker Klementinnek váratlan elhunytá alkalmával mértelen fájdalomban részt vettek, koporsójára koszorukat küldtek s temetésén megjelentek, ez uton is szívből fakadó hálás köszönetet mondok.

Zalaegerszeg, 1907. július 15.

Krosetz István.

BIZTOS ALAP

UDITÓ FRISS SZAKEMBEREK
ZAMAT. ELISMERÉSE.

HASZONYOS REMEK KIVÁLÓ
FRANCZIA ILLAT. APRÓ GVÖNGY.

HAJÓ ERŐSŐL SZAKSZERŰ KÖZÖSSÉGEKES SAJÁT MINTA-
MEGELŐZŐT KEZELÉS. GONDOLÁS. SZERŰ
BOROK. SZÖLŐBŐRŐK.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Gáspár Géza urnak Zalaegerszegen a Vármegyeház-téren (a nagytözsde mellett) levő

borbély és fodrászüzletét

átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelően tovább fogom vezetni. A bel és külföld nagyobb városokban szerzett tapasztalataim révén abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vendégeim legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Fleiner Henrik

borbély és fodrász.

Gőzgép

12-es HP (iker gőzgép), teljes jókarban eladó.

Ján Ferenc Zalaegerszeg.

447., 406., 276/v. 1907 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 367., 276.. 180. számú végzése által a sümegi takarékpénztár, Herzig Miksa és Aufrecht és Goldsmid végrehajtatók javára Czebe Károly és neje ellen 145 K, 74 K 72 f és 92 K 60 fillér tőke, ezek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 774 koronára becsült butorok, tehén és összes házi berendezésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén — ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközésére 1907 évi július hó 26 ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi július hó 4-én.

Lukács József, kir. bírósági végrehajtó.

Kőbányai Polgári Sörfőző R. T.

Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy Zalaegerszeg és vidéke részére

Fürst és Társa uraknál Zalaegerszegen, Rákóczi-u. 21. sz.

sörfőraktárt létesítettünk, akiknél söreink ugy eredeti hordókban, (valamint eredeti gondosan és szakszerűen töltött palackokban) mindenkor friss minőségben kaphatók. Sziveskedjék tehát rendeléseivel nevezett képviselőnkhoz fordulni.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy az 1896. évi Ezredéves Országos Kiállításán az összes versenyző sörfőzők közül mi kaptuk a legnagyobb kitüntetést, a „Diszoklevelet” hasonlóképpen 1900. ében Párisban, 1904. ében Flórenben, 1905. ében Nápolyban és Palermóban, mindenütt a legnagyobb díjjal, a Grand Prix-vel lettünk kitüntetve; jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja azáltal, ha jövőben a mi söreink árusításával foglalkozik.

Tisztelettel

Kőbányai Polgári Sörfőző Részvénytársaság.

Sörneműek: Polgár-, Király-, Márciusi-, Kiviteli Márciusi-, Szent István-, Kőbányai Barát-maláta-, Dupla Márciusi és Dupla Maláta sör.

A Kőbányai Polgári Sörfőző Részvénytársaság sörét Zalaegerszegen kizárólag a „Korona” szállodában mérlik.

Szent István védjegyű Dupla Maláta sörlőket, mint kiváló gyógy-sört ajánlják: dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann budapesti egye temi tanár urak; továbbá: dr. Glax tanár ur, cs. és kir. kormánytanácsos Abbázia, dr. Ebers csász. tanácsos ur és dr. Cottelli ur, ó cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a **megzavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógymódjáról írt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

HORVÁTH IMRE

műlakatos és fegyverműves, varrógépek, kerékpárok, vadászfegyverek, forgópisztolyok és házi csengők kereskedése az „Arany kulcs”-hoz

ZALAEGRSZEGEN.

A nagy közönség

figyelmébe ajánlom dusan felszerelt **raktáramat.**

Vadászfegyverek, forgópisztolyok, új, eredeti Merkur kerékpárok, varrógépek, takaréktűzhelyek és ezekhez való mindennemű alkatrészek kaphatók.

Elvállalom kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását; készítek mindennemű diszmulakatos munkát, kapukat, sirrácokat stb.

Nagy javító műhely.

Birtok bérbeadás.

Vasmege Tann községben

200 kis hold birtok,

6 szobás lakással, a Gyöngyös mellett esetleg hosszabb időre és azonnal bérbeadó.

A déli és rumi vasutól $\frac{1}{4}$ óra távolságra.

Felvilágosítást adhat **Boros Károly Ságodban**, a feltételek pedig megtudhatók a tulajdonosnál

dr. Sarló Vendel

kir. közjegyző, Abauj-vántó.

Pénz!

Jelzálogkölcsonöket 4⁰/₁₀-ra közvetít, — drágább adósságokat konvertál a legelőnyösebb feltételek mellett és előleg nélkül.

Hitelforgalmi vállalat

Zalaegezség, Csányi-utca 27. sz.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi m. kir. állami elemi iskola mintegy

35—40 öl I. osztályu bükkfa

bevásárlására pályázatot hirdet és pedig oly feltétel alatt, hogy a t. c. vállalkozók zárt levélben adjanak be ajánlatot, mely árban szándékoznak körülbelül 15 öl, vagyis annyi mennyiségű fának ölet adni, amennyit az iskola udvara a 35—40 ölből november hó 1-ig befogadhat, — és mely összeget számítanak abban az esetben, ha a fa többi részét, 20—25 ölet tél idején szállítanak az iskolák udvaraira. A beszállított fa árának egy része az átvétel után f. évi szeptember havában, — a téli időben behordott mennyiség ára pedig 1908. év január havában szinte az átadás után lesz fizetendő.

A zárt ajánlatok **f. évi július hó 31-ig** az állami elemi iskola igazgatóságához Zalaegerszegre címzendők.

Zalaegezség, 1907. július 15.

Az igazgatóság.

DARUVÁR FÜRDŐ

Szalavármegyében a Déli vasút állomása

Vasas hőforrások és iszapfürdők

34°—50 C.

Kies vidék, remek park, kiterjedt erdő-ültetvények.

Márvány, porcellán, tükör és lápfürdők, Fango gyógykezelés és hidegvizkúra.

Kiváló gyógyhatás valamennyi női bajnál, vérszegénységnél, csuzos és köszvényes bántalmaknál, valamint idegfájdalmaknál.

Mérsékelt árak!

Prospektussal szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

Eladó birtokok Zalamegyében a Balaton vidékén.

1330 magyar hold, melynek fele jó minőségű szántó, a többi értékes vágható erdő. Sik fekvésű, vasutól fél órányira fekszik. Birtokba lépés **flyó év augusztus közepén történhetik.** Ára magyar holdanként 240 korona. — A másik birtok a vasutól 20 perenyire esik, szintén sik fekvésű, 3400 magyar hold, melyből mintegy 2000 hold mezőgazdaság, a többi értékes vágható bükk, nyír és tölgyfaerdő. Az erdőtalaj legnagyobb részben szántóakk átalakítható. Azonnal átvehető. Ára magyar holdanként gazdag élő és holt felszereléssel: 360 korona. — Mind a két birtok a balatoni vasut kiépítése által Budapesthez csak 3 órányira lesz távol. Különösen az utóbbi birtok parcellázásra is alkalmas.

Csakis komoly vevőknek ad részletes felvilágosítást

Laykauf M. Emil

a magyar földhitelintézet v. tisztviselője,
Balatonberény, postafiók.

A mai nagy drágaság mellett majdnem

ingyen

kaphatók az alábbi cikkek:

amerikai és ideál cipők

(fűzős és cugos, férfiak, nők és gyermekek számára).

Sport cipők, sport ingek, színes és fehér férfi ingek, nyakkendők, nap- és esőernyők, női és gyermek kalapok és mindenemű **divatcikkek**

özv. Breszler Mórné divatáruházában és cipőraktárában Zalaegerszegen, Kazinczy-tér, Horváth Miklós-féle ház.

TAKÁCS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használata által éri el, ára 90 fillér. — Kik sömörhajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant, amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben, ára 1 korona 20 fillér.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár
CINKOTA (Budapest mellett.)

Tüzifa eladás.

Bökk-, cser- és tölgyfa hasáb 125—130 ctm. magas erdei öleken kapható. Zalalövő közelében levő erdőben átvéve.

Ugyanott 300 darab tölgyfa kertsas is kapható.

Venni szándékozók forduljanak

HILMAYER ZSIGMOND-hoz
Zalalövőn.

ÓVÁS!!

A régóta ki-tűnően bevált GREENSILL-féle

SZÁJVIZET

utánozzák! Amelyen a törv. védjegy nincsen, utasítsuk vissza.

Kapható: minden gyógytárban, drogeriában és jobb illatszert-kereskedésben.

Kovács üzlet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy május hó 1-én Zalaegerszegen, Rákóczi-utca 9. szám alatt

kovács műhelyt nyitok.

Több nagy városban szerzett tapasztalataim s iparom hosszabb időn keresztül való gyakorlása képesítenek arra, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Elvállalom a legfinomabb kocsimunkát s a legkényesebb patkolásokat, valamint a rozsz patkolás miatt elromlott lábak helyreigazítását.

A patkolási tanfolyamot az állatorvosi akadémián végeztem.

Szíves pártfogást kér

HORVÁTH JÓZSEF
kovács mester.

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki arckenőcs és eszéki SZALVATOR

szappan eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C,

Salvator gyógytárából.

Eszéken felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 db Salvator szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszerárában
VI. Király-utca 12. sz.

Óriási választék a legdivatosabb tollkönnyű nyulszőr, manilla, florentini és szalma kalapokban, valamint férfi- ingek, lábravalók, gallér, kézelők, zsebken- dőkben.

Kalapkirály

Zalaegerszegen

a pénzügyi palota mellett.

Dus raktár:

kész női blousok, aljak, alsóruhák, kötények, vállfüzők és fehérneműekben. Pécsi keztürraktár.

A hölgyközönség figyelmébe.

Nagy alkalmi vétel.

Leltár utáni kiselejtezett áruk, Batist, Delain, mosókelmék és ruhaszövetek mélyen leszállított áron.

Maradékok félárban!

Szíves megtekintést kér

Reisinger és Eisner divatáruháza.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra kizárólagos kiváltság!

Requiny-féle RÓMAI vértisztító-szörp

páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál, Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.

Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld:

REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII., Kőrösi Kerepesi út 24.

A híres **RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ** egyedül készítője.

Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKAI LENVÁSZON

DAMÁST-árak csak akkor valódiak,

VALÓDI SZEPESSEGI VÉD. JEGY ECHT ZIPSER

háza ezen védjeggyel vannak ellátva.

VÉRZEGÉNYSEG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 2-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.

Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHKE VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

A világot bámulatba ejti a

Hammond írógép.

Kizárólagos elárúsítók:

FARAGÓ TESTVÉREK

Budapest, V., Arany János-u. 8.

Kérjen mindenki prospektust!

Szeplő, májfolt, pattanás, mitoszor, ráncok eltűnnek az arcról a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATE

szépségápoló való bekenés által.

Egy üveg ára 2 korona.

Nem a ugorkasáppan 1 K. puder 1-20 K.

Főzetkál-ései hely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész Pest, Andrássy-ut 47.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

SCHULLER FERENCZ

ujjonnan berendezett elsőrangú étteremben

Budapest, VI., Andrássy-ut 39.

mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van

KISS SZERENCSEJE NAGY

VASAROLJONTSI KISS FELE

SZERENCSE SORSJEVI KISS KAROLY STARS

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 39.

BABYMIRA-CRÉM

legjobb szer kiütések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására.

Egyedüli készítő:

BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB

5 doboz ára bért. 2 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VASAROLJONTSI KISS FELE

SZERENCSE SORSJEVI KISS KAROLY STARS

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 39.

A BREZDAI MOTORGYÁR

rézvénytársaság

benzin-, gáz-, szivattyú-motorka és hasonló lékomekkel szerkesztésben elismert legjobbak az összes gyártmányok között.

Vezető igazgató: **GELLÉRT IGNÁC** és Tsa

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Prospektus ingyen.

Pacific

TOJÁS KÉSZÍTMÉNY

tojásárgója helyett használható a szén és fűtésnél.

NAGY MEGTAKARÍTÁS.

Kapható minden fűtőüzletben és drogeriákban. Készítő:

STROBENTZ TESTVÉREK. R-T.

vegyészi gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyű férfi-nyakkendő, kitűnő magyar ipari PÁRIS SZÁLLÓDA

Szállóda: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 szem 2-20 K-tól fejlebb, kizárólagosan és villanyvilágítással együtt. Fűrés, elegáns kávéház, étterem, Villamos vasúti megállóhely az órák pályaudvarok és határ fele.

Minden okos és takarékos háziasszony az ártalmatlan

STELLA

sütőporral

süti tésztaját. Különösen bevált cikk, minden elképzelhető tésztaéhoz alkalmas. — Ára 10 fillér és 20 fillér. Kapható fűszerkereskedésekben és drogeriákban. — Gyárosa: „STELLA” vegyészeti gyár (Ledermann D.) Budapest VII., Nefelejts-utca 39. szám.

Görcs csillapító szélhajtó

Hódonycsöppök

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszer.

— Egy üveg ára 1 K. —

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 f utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-szer.

COOK & JOHNSON
amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűi

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 korona, postán 20 fillér portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszerárában, valamint orvosság-drogeriákban stb.

1906 december 31-én.

Főmérleg (A) Életosztály.			Főmérleg (B) Elemi osztály.		
VAGYON		TEHER	VAGYON		TEHER
korona	fill.		korona	fill.	
Ingtatlanok	7.195.000	Külön nyereség tartalék	2.000.000	Részvények váltói	4.800.000
Értékpapírok	75.125.311	Rendelkezésre álló tartalék	900.000	Közpénz Iratokban és a képviselői ékeknél	358.002
Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamatai	365.970	Árfolyamiragozási tartalék	2.592.708	Hitelintézetek, tek. pénztárak és bankárknál helyezett tőke ing. tőkék	7.564.030
Jelszó-kölcsönök	4.843.040	Díjtartalékok	85.095.019	31-ig járó kamatai	967.750
Kölcsönök állami biztosítékkal	1.797.962	A kamatból le-szállításra szolgáló díjtartalék		Fenti értékpapírok 1906. decz. 31-ig járó kamatai	11.598.758
Kötvénykölcsönök	7.495.385	(a viszont-biztosítottok hányadának levonásával)	200.000	Válók tőzeje	71.356
Hasznélvezeti járadékok és tőkék	29.570	Díjtartékok	4.040.153	Kölcsönök értékpapírokra	776.810
Követelések más biztosító-társaságoknál	88.755	Függő károk	1.285.137	Követelések más biztosító-társaságoknál	222.741
Ügynökségek hinnievőségei	1.794.070	tartaléka	118.678	Ügynökségek kinn evoeége	1.955.711
Különféle adások	180.908	Biztosító-társaságok követelése	1.040.027	Különféle adások	871.876
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	Különféle hitelezők	580.022	Életosztály (folyósz. egyenlege)	580.022
Leltár	—	Társasági közös igazgatás (folyó-számla egyenlege)	—	Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—
	98.851.524		98.861.634	Leltár	—
				Későbbi években esedékes díjak összege	77.049.544-46

A társulat fennállása óta, azaz 1838. június 1-től 1906. december 31-ig károk fejében kifizetett **388.098.187-51** koronát.

Igazgatóság. Igazgatók: gíantáttómi dr. Alberti Agost báró, récz-almási Frigyesz Adolf vezérigazgató, loyvá Párisi József, Kalló Pál báró, Salem Henrik, dr. Sandrimelli Sulpio loyvá, Pavia János vezértitkár.

Részletes mérlegok alulról képviselőknél kaphatók. Ugyanok mindennemű felvilágosítást készítenek a legolcsóbb díjtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett élet-, tűz-, szállítvány- és betöréscsopás elleni biztosítások az „Árjai biztosító társulat”, jégbiztosítások a „Déli” jég- és viszontbiztosító-társaság és baleset és szavatossági biztosítások a „Nemz. (téli) baleset elleni biztosító r.-társaság” részére.

Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában

Lichtenberger I. vezérigazgató. Frigyesz N. titkár.